

Over og ut for Bryggga

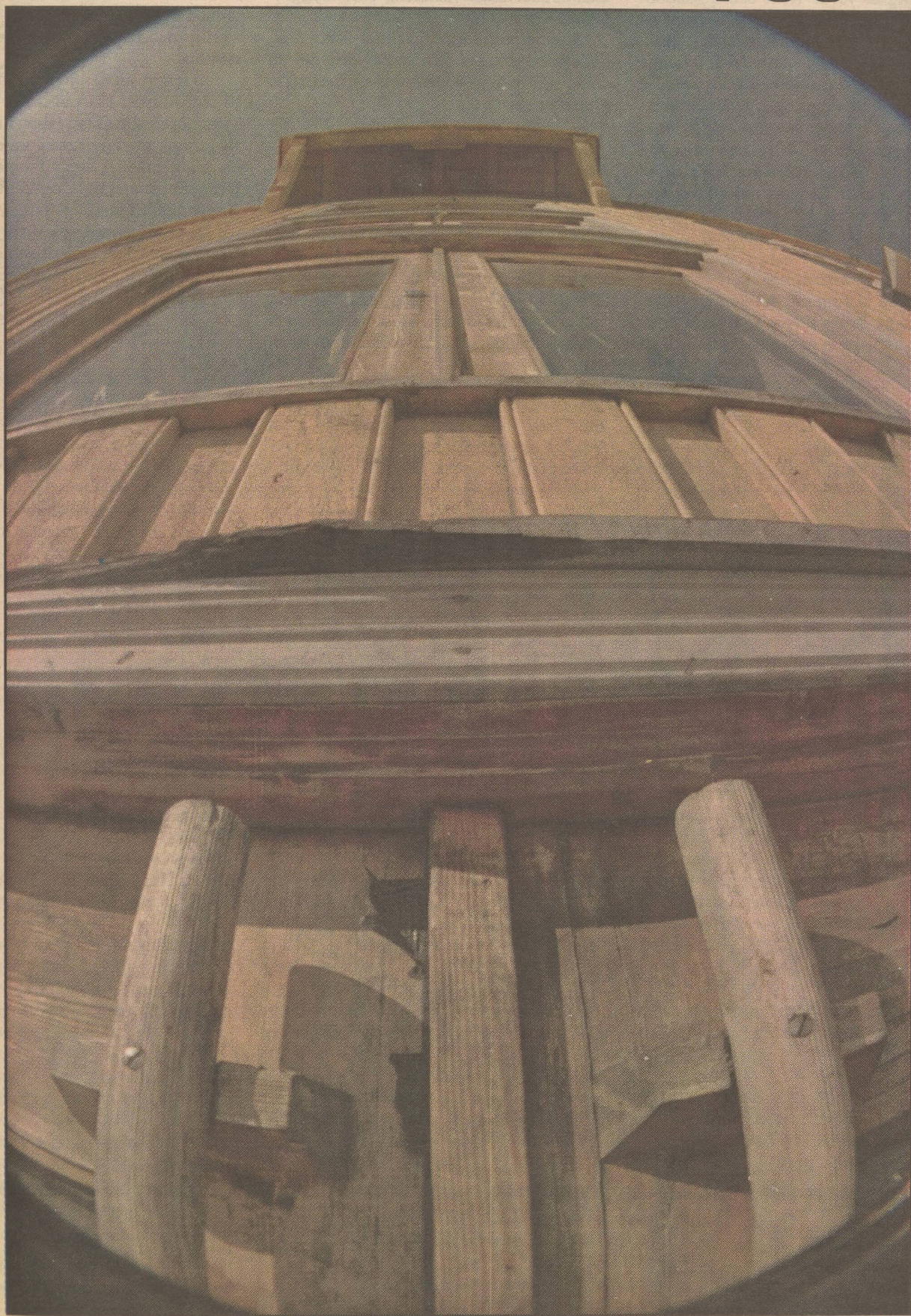

FOTO: ASGEIR JOHANSEN

FRISTEN FOR Å BY på Bryggga har gått ut og Samskipnaden la ikke inn noe bud.

– Hovedgrunnen til at man ikke legger inn bud er dårlig økonomi. Kommunens kutt i barnehagestøtten er direkte medvirkende til denne situasjonen, forteller en tydelig skuffet Studentstyreleder Kristian Wengen.

SIDE 4-5

PIERCING

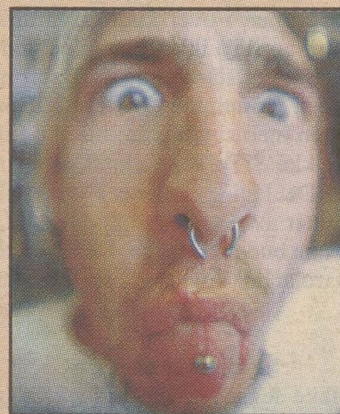

FOTO: ASGEIR JOHANSEN

SMERTE OG LIVSSTIL: Piercing er ikke bare vondt, men også en markering av individualisme.

SIDE 20-21

SOSIALHJELP

FOTO: ASGEIR JOHANSEN

BLAKK OG SULTEN? I Norge er det ikke lov å sulte i hjel. Selv studenter får sosialstønad hvis de trenger det.

SIDE 8

MOSKUS

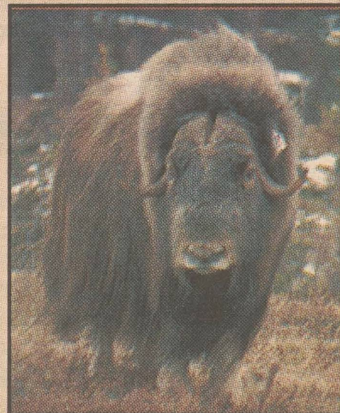

FOTO: SIRI VAGGEN OLSEN

NI MOSKUSER får kost og losji på Ryøya av Universitetet. Under kyndig guiding har Utopia fått hilse på de vakre dyrene.

SIDE 14-15

Fristen for å legge inn bud på Bangsundbrygga gikk ut den 15.mai. Fristen ble forlenget til mandag den 20 mai, men dette hadde ingen innvirkning på Samskipnadens (SiTø) beslutning om ikke å legge inn noe bud. I 5 år har man snakket om Brygga som tromsøstudentenes fremtidige studenthus, men nå ser det ut som om det er kroken på døra.

Avgjørelsens mangfoldige motiver

I følge protokollen for styremøtet i SiTø den 28 mars. Hadde SiTø for regnskapsåret 1995 kroner 3.713.174.-, tre millioner syv hundre og tretten tusen ett hundre og sytti fire kroner, i overskudd. Den uttalte grunnen til at SiTø ikke la inn noe bud på Brygga er at det står veldig dårlig til med økonomien. Kommunen har kuttet barnehagestøtten med syv hundre tusen og dermed ser ikke SiTø seg i stand til å finne pengene. Det kan spekuleres i om det ikke er et spekter av grunner til at det ikke ble lagt inn noe bud på Brygga. Det er nærliggende å tro at det ligger taktiske hensyn til grunn.

Signaler

Ved å ikke legge inn et bud på Brygga som man har mast om i 5 år får man gitt to viktige signaler av taktisk art, først og fremst overfor kommunen. Man poengterer hvor stor effekt det har å forverre SiTø's økonomi gjennom kutt av barnehage-

støtten. Kommunen vet at et studenthus er viktig for tromsøstudentene, og når man nå ikke legger inn bud på Brygga må jo SiTø's økonomi være virkelig dårlig.

Signaleffekt nummer to er ovenfor Bangsund Trelasthandel a/s. Prisantydningen på 6.5 millioner er langt over det Brygga egentlig er verdt. Rent bedriftsøkonomisk sett er det tomte Brygga er bygd på som er mest verdt. Selve bygget er i dårlig stand. Samtidig blir det antydning at pilarene den er bygd på kanskje er råtteskadet. De potensielle oppussings og reparasjonskostnadene ved brygga kan komme til å bli et gedigent pengesluk. Med vernetiltak rett rundt hjørnet vil verdien på Brygga bli enda lavere. Så SiTø sender ut viktige signaler om at prisen ikke passer, og passer ikke prisen så passer ikke buksen.

Urimelig

Det ser ikke ut som om det kommer noen tilbud inn på Brygga. Noe som igjen er en god antydning på at prisen er urimelig høy.

Administrerende Direktør i SiTø, Vidar Bakken, er en dreven forhandler og en dyktig forretningsmann. I tillegg har han god tid og sikkert en masse tålmodighet til overs i spørsmålet om et studenthus. Passer ikke prisen kan man godt vente og eventuelt bygge et studenthus på universitetsområdet i sammenheng med byggingen av det nye teorifagbygget.

Studentpolitikkerne har løpt rundt som hodeløse kyllinger i frenetisk aktivitet en stund nå, men den gang ei. Tross masse arbeid er slaget tapt.

Motiver

Administrasjonen har ombestemt seg angående Brygga som studenthus. Ettersom Universitetet planlegger å avvikle sine lokaler i sentrum og flytte dem opp på universitetsområdet er det langt fra like attraktivt å ha et studenthus i sentrum. Hva i all verden skal administrasjonen med det, og derfra er det jo lett å konkludere med at det nok hadde vært mye bedre å ha et

studenthus på universitetsområdet, skje til og med kombinert med det gamle idrettshuset. Problemet er jo det er langt fra alle Tromsøs studenter har tilknytning til UiTø. Mange studenter går på høyskolene, og ettersom de blir tilknyttet SiTø burde man jo ta hensyn til dem også. I den anledning er det verdt å ta med at høyskolestudentene ikke har særlig med penger å legge inn på et studenthus.

Jo lengre studenthus saken ruller, jo mer blir det klart at det er mange motiver som skal taes og mange motiver ligger bak avgjørelsene som blir tatt. En gang må det sies. Tromsøstudentene trenger et studenthus, og vi trenger det før studentflukten og apatien tar oss.

Dette er semesterets siste Utopia. Håper du har hatt et godt semester, og håpentligvis får du en enda bedre sommer.

ILLUSTRASJON: KRISTOFFER JØRGENSEN

STUDENTAVISA I TROMSØ 20 år

....er et organ for studentene ved Universitetet i Tromsø. Avisa gis ut med støtte fra Studentsamskipnaden.

Utopia

Adresse: Universitetet - ISV, 9037 Tromsø
Tlf: 77 64 42 83, 77 64 53 66 (desken)
Faks: 77 64 51 99
E-post: utopia@stud.isv.uit.no
Internett: <http://www.isv.uit.no/student/utopia>

Ansvarlig redaktør: Thomas Harris
Kulturredaktør: Marte Holmemo
Deskansvarlig: Per Steinar Moen
Fotoansvarlig: Jan Martin Berg
Redaksjonssekretær: Vegard Bønes
Journalister: Ola Bratlie, Lise Swensen, Magnus Clough, Åsgeir Johansen
Deskmedarbeider: Siri Vaggen Olsen
Fotograf: Geir Kastmo
WWW-utforming: Morten Skogly

Tegner: Kristoffer Jørgensen

Redaksjonen: Amund Sjølie Sveen, Randi Solhaug, Pernille Ødegaard, Elin Haugdal, Hilde Mjøs, Elin Førund, Stine Eidissen Bya, Rune Sævik, Jostein Rørtveit, Silje Solheim, Elin Sæterøy, Åse Linn Berntsen, Marit Helene Stensen, Jørgen Flint, Stein Ivar Mona, Silje Strand, Sigri Sandberg

Utopia tar gjerne imot leserinnlegg. Skriv kort og poengtert, så når du ut med dine meninger. Redaksjonen holder seg retten til å forkorte. Lesning kan trykkes anonymt.

Trykk og opplag: Bladet Tromsø, i et opplag på

Annonsepris: 5 kroner per spaltmillimeter

Neste deadline: Siste utgivelse før sommerferien. Siste deadline offentliggjøres nærmest.

Tromsø

– møkk eller mekka for studentene?

Kristian Wengen
Studentstyreleder

Det har i det siste vært mye diskusjon om Tromsø kommunes bidrag til studentens barnehager. Debatten dreier seg egentlig om langt større spørsmål – om velferdsstat, vertskommuneansvar og ringvirkninger av universitetet.

Offentlig ballspill

Studenter lever i et tomrom – vår plass i velferdsstaten er uavklart, og vertskommunene og de statlige myndigheter spiller ballen til hverandre. Det blir fra mangt kommunale hold hevdet med all den tyngde de klarer å oppdrive at det er staten – og kun staten som har ansvaret for studentenes velferd. Det Tromsø kommune bidrar med er almisser de gir oss for å være «snille».

Det er på ingen måte sånn at det er uklart at studenters velferd kun er et statlig ansvar, statlige myndigheter har flere ganger påpekt at dette er et delt ansvar. Studentene i Tromsø har på bakgrunn av den behandlingen vi har fått i Tromsø kommune bestemt oss for å lage en vertskommunerapport hvor vi skal gå gjennom forskjellige sider ved vertskapsforholdet. Vi har i den sammenheng fått en positiv tilbakemelding fra departementet som med stor sannsynlighet vil følge opp rapporten fra sin side.

Studentenes plass i velferdsstaten er heller ikke gjenstand for mye diskusjon og da regjeringen skulle ta en grundig gjennomgang av velferdsstaten lagde de en velferdsmelding hvor det ikke står et ord om studenter. Vi vet ikke engang hvilket velferdsbehov studentene faktisk har, det er aldri gjort noen undersøkelser på dette hvor studenter er en egen kategori, til tross for at vi faller utenfor det vanlige velferdsnettet. På bakgrunn av dette har studentpolitikere i Tromsø jobbet lenge med å få finansiert en egen levekårsundersøkelse for studenter. Vi har fått godkjent for nødvendigheten av dette fra flere hold etterhvert, nå mangler vi bare det nødvendige klarsignalet – med en bevilgning – fra departementet.

Kommunen har selvfølgelig alt å tjene på å dytte hele ansvaret over på staten, hvert fall så lenge studenter flest ikke har stemmerett i kommunen. Man kan likevel stille spørsmålstegn ved legitimiteten ved et slikt krav.

Hvis det er slik at kommunen tjener penger på å ha oss her, er det ikke naturlig at de også bidrar med sin skjerv for å legge til rette for studenter og ansatte, særlig når det kan vise seg at det er

resten av landsdelen som rammes mest av et dårlig tilbud i Tromsø.

Hjemmeseier til Tromsø

Det blir fra studentenes side med stadig høyere røst hevdet at Tromsø kommune tjener mye på Universitet, og vi får stadig større gehør hos kommunens politikere og byråkrater. NORUT-samfunnsforskning har lagd en kort rapport hvor de går gjennom ringvirkningene av en universitetsetablering og de har funnet følgende.

1. Undersøkelser viser at andelen av ungdomskullene som velger å satse på høyere utdanning varierer med avstanden til slike institusjoner. I tillegg vises det at hoveddelen av de som studerer ved UiTø blir boende i landsdelen etter endt utdanning. For å bøte på den lave formelle kompetansen i Nord-Norge er altså studenter i Tromsø alfa og omega.

2. UiTø har alene hatt investeringer til en verdi av 1,7 milliarder kroner. I alle disse investeringene har man hatt som bevisst strategi å bruke og bygge opp nordnorske firmaer. Markedet disse institusjonene innebærer har vært en forutsetning for etablering av mange leverandører av data- og kontorutstyr m.m.

I tillegg til dette kommer Universitetets driftsbudsjett på 600 millioner, studentenes forbruk på minimum 300 millioner og kurs- og konferansevirksomhet som en viktig faktor for mange av Tromsøs butikker, hoteller, restauranter og andre servicenæringer.

3. Universitetet fungerer som en magnet på å få fagfolk og forskningsorienterte virksomheter til regionen. Særlig Tromsø har nytt godt av en stadig større forskningsvirksomhet.

4. Universitetet hjelper det nordnorske næringslivet på en rekke måter. Både ved å komme med ideer til nye produkter og produksjonsmåter, ved å bedre beslutningsgrunnlaget for planlagte prosjekter m.m. Universitetet har også bidratt til å etablere nærmere 40 knoppskytingsbedrifter.

5. Universitetet bidrar også til en sosial og kulturelle moderniseringseffekt. Det er med på å introdusere nye tenkemåter, handlingsnormer, kommunikasjonsformer og verdier. Dette vises bl.a. gjennom et større innslag av analytisk tenkning, planlegging, formelle beslutningsprosedyrer og lignende.

I konklusjonen er det ikke uventet påpekt at selv om hele landsdelen har nytt godt av universitetsetableringen på forskjellige måter, er det Tromsø som klart har hatt flest fordeler, og tidsskriftet Næring i Nord har konkludert med at universitetet er motoren i Tromsø.

Gult kort

Det er altså et ubestridelig faktum at Tromsø kommune har tjent, og fortsatt tjener enormt på å ha universitetet. Mange har et bilde av Tromsø som en «bortskjemt» by hvor en rekke statlige institusjoner har kommet «rekandes på en fjøl»,

ILLUSTRASJON: KRISTOFFER JØRGENSEN

uten at kommunen har anstrengt seg for å legge til rette for disse. En etablering av politihøgskolen i en annen by enn Tromsø vil med andre ord være lønnsomt for Tjent for Tromsø som vertskommune.

Kommunen hevder likevel i mange sammenhenger at de har gjort en innsats, og særlig bygging av boliger på Ørndalen blir fremhevet. Dette kan i beste fall regnes som et ubetenksomt sleivspark. Sannheten er faktisk at Ørndalen var i utgangspunktet et privat prosjekt hvor kommunen hadde gått inn med store økonomiske garantier. Prosjektet gikk konkurs og kommunen holdt på å pådra seg store utgifter i forbindelse med innfrielse av garantiene. For å få sårt tiltrengte studentboliger berget Studentsamskipnaden kommunen ut av knipa, noe som førte til at husleiene måtte økes med 15% det året.

Et område som fortsatt står som et åpent sår i kommunens påståtte velvillighet overfor studenter er sosialhjelpsetning. Studentene har en lavere sats enn alle andre, noe som i tillegg til å være usedvanlig urettferdig også er lovstridig.

Kommunens kronargument for hvorfor de ikke kan sikre et tilstrekkelig kommunalt tilbud er at byen har vokst så raskt, noe som bl.a. er universitetets feil. Jeg skal ikke legge meg opp i politikernes prioriteringer, men holde meg til å påpeke at vi skjønner problemet, og vi gjør det vi kan for å bøte på det. Vi jobber det vi kan for å få overføringer fra staten til både barnehager, boliger og idrettshal; som er de områdene studentene i størst grad representerer et pressproblem.

Studentsamskipnaden i Tromsø er faktisk den samskipnaden i landet som har høyest barnehagedekning i prosentandel av studentmassen. Det som forundrer oss er selvsagt at selv om det er vanskelig å få statlige myndigheter til å prioritere oss år etter år, er det i kommunen vi har de største problemene. Det er riktig at kommunen har stilt opp for studentene, men stort sett alltid etter at studentene har jobbet det de kan for å få politikerne til å gå i mot administrasjonens innstilling.

Mørket i enden av tunnelen...

I årene som kommer må det jobbes hardt

for å opprettholde dagens studenttall. Vi har allerede sett opptakten til denne markedsføringskarusellen i form av Trondheims kampanje til svimlende 16 millioner. Dette kan få store konsekvenser for både byen og Universitetet i Tromsø.

Overføringene til Universitetet er direkte knyttet til antall studenter, og en drastisk nedgang i antall studenter, vil altså med stor sannsynlighet føre til en drastisk reduksjon i disse statlige overføringene. Med de ovennevnte fordelene for byen Tromsø friskt i minne er det altså lett å se at dette kan få drastiske konsekvenser også for de innbyggerne i byen som ikke er studenter.

I kampen om å få studentene er det ingen god reklame å si at Tromsø er det klart dyreste stedet å studere med de dyreste hyblene, de dyreste barnehagene, og den dyreste bussen. De fleste studentene som er i Tromsø synes at byen er en god by å studere i, men det er begrenset hvor mye man er villig til å betale ekstra for å være her. Vi vil selvfølgelig gjøre det vi kan for å få flest mulig studenter til å begynne på vårt universitet, men det er ikke i studentens interesser at vi holder det hemmelig hvor dyrt det er å studere her. Tvert i mot, med den økonomiske situasjonen de fleste studenter er i har de krav på å få vite hva de faktisk har å tjene på å studere andre steder.

...lysnert?

Jeg synes å øyne en positiv trend i Tromsø kommune hvor politikere begynner å få forståelse for hvordan det er å være student. Dette er selvsagt det første, og avgjørende, skrittet på veien mot at de tar et større vertskapsansvar. Vi som studenter bør gjøre det vi kan for å få et bedre samarbeid mellom oss, Universitetet og kommunen, for vi har alt å tjene på det.

Jeg er særlig glad for ordfører Alfild Yttregårds positive innstilling til både samarbeid og utarbeiding av en vertskommunestrategi og vi bør ta tak i dette så fort som mulig. Den forståelsen som etterhvert begynner å sive inn hos oss alle er at studenter og kommunen i mange sammenhenger har felles mål, og at det er kun hvis vi jobber sammen vi kan klare å nå de!

— Løpet er kjørt

— Samskipnaden har bestemt seg for ikke å legge inn bud på brygga. Økonomien holder rett og slett ikke, forteller en tydeligvis lite fornøyd Kristian Wengen.

U Thomas Harris

— På grunn av barnehagesituasjonen har SiTø dårlig råd. Samtidig som denne saken tar mye arbeidsressurser, som ellers kunne gått til saker som Brygga, fortsetter Wengen.

— Hovedgrunnen til at man ikke legger inn bud er dårlig råd, men det er også det at man ikke har noen ferdig driftsplan.

På spørsmål om hvordan man kan skylde på dårlig råd når SiTø hadde 3,7 millioner i overskudd i 1995 kombinert med at man har 2,5 millioner kroner fra salget av Studenthuset as, som er øremerket til nettopp opprettelse av et studenthus., svarer Kristian.

— Jeg kan ikke kommentere dette. Så vidt jeg vet har SiTø store økonomiske problemer. Jeg viste ikke at de hadde et så stort overskudd. De hevder at det må foretaes økonomiske innskjerping før man overhodet har råd til å legge inn et bud.

Skyld

Vi forsøkte å få Kristian til å fordele ansvaret for at det ikke blir lagt inn noe bud på Brygga, men han var ikke villig til å peke noen fingre.

— Det er SiTø som har tatt det endelige vedtaket, men det er mange faktorer som har spilt en rolle i avgjørelsen. De mente at det ikke var noe annet å gjøre. Dessuten har kommunen direkte bidratt til den økonomiske situasjonen SiTø er i ved kuttet av barnehagestøtta.

Den andre siden av saken er mangelen på noen driftsplan, men det er ikke mulig å fordele noen skyld. Det er sammensatt. Studenter er vanskelig å engasjere, så man kan si at alle studenter har sin del av ansvaret i og med at de ikke har engasjert seg. Vi opprettet Prosjekt'95, som er en gruppe som skal jobbe for å få opprettet et studenthus i Tromsø. De jobber for såvidt jevnt og trutt. Man kan komme med mange bortforklaringer, men Studentstyret (SSt) tar sin del av ansvaret. Det hele kom veldig brått på I utgangspunktet skulle ikke Bangsundbrygga selges i det hele tatt. Samtidig stod barnehagesaken på som verst, forklarer Kristian Wengen.

Driftskonsept

— Det man derimot kan gjøre er å lage driftsplaner og konsepter

uavhengig av beliggenhet. Vi har langt fra gitt oss enda. På mandag tar vi skikkelig tak i planleggingen. Med utgangspunkt i at brygga ikke nødvendigvis blir solgt i det hele tatt, og hvis den blir solgt skal vi lage planer for alternativer.

Vi skal begynne å lage skriftlige planer. I den anledning vil jeg gjerne gå ut med en oppfordring til alle studenter som synes dette er viktig, og ønsker å jobbe med det, om å ta seg en tur innom studentstyrekontoret. Dette er på ingen måte en ansvarsfraskrivelse. Vi skal fortsette å jobbe videre.

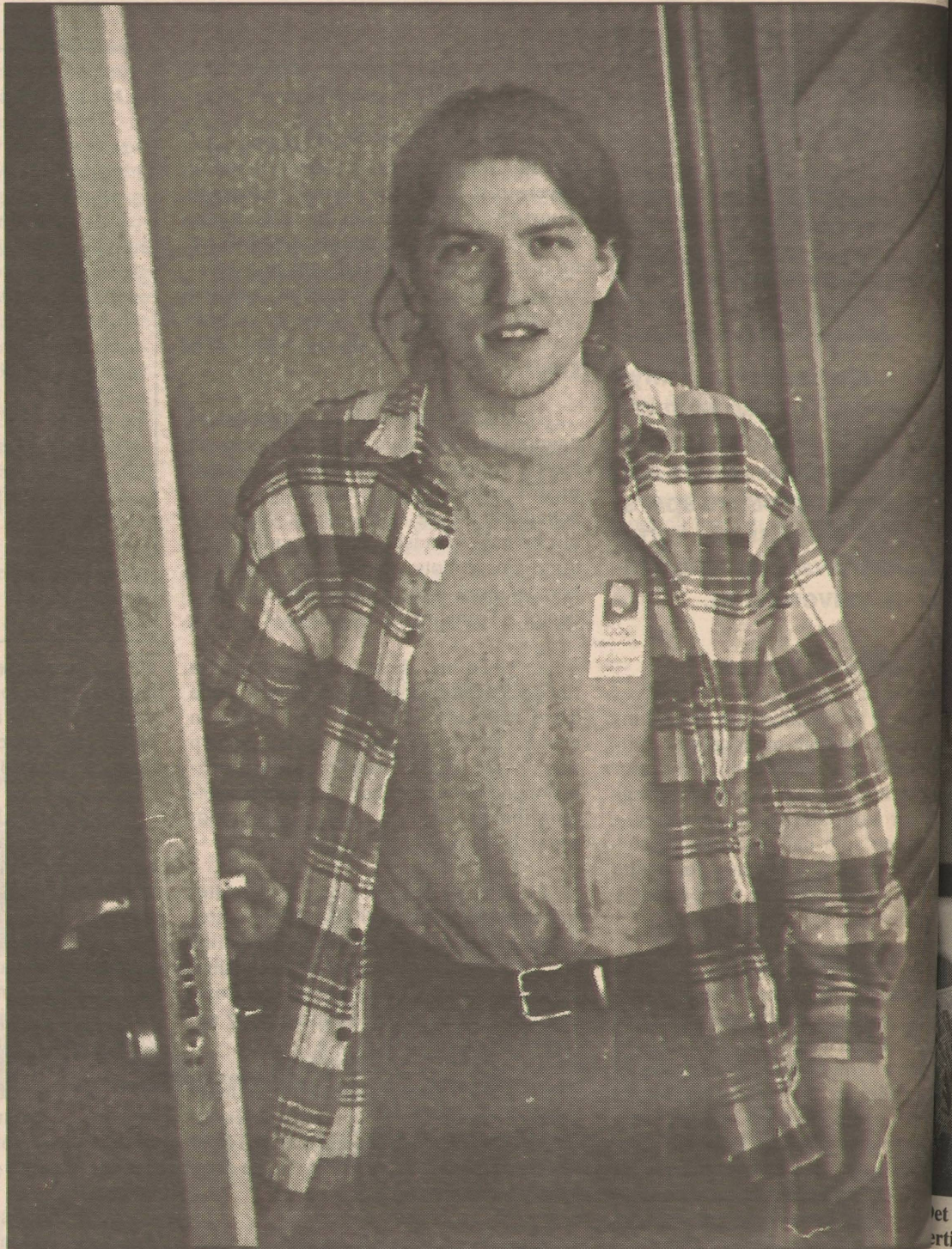
Brukerstyring

Studentsamskipnaden i Tromsø er til forskjell fra de andre samskipnadene ikke styrt av studentene. Studentstyret har mulighet til å forlange at det skal sitte et flertall av studenter i Samskipnadsstyret. På spørsmål om det ikke er på tide å ta brukerstyring over SiTø er Kristian i utgangspunktet negativt innstilt.

— Jeg kan ikke si meg enig i at det skulle være noen grunn til å ta brukerstyring over SiTø. På det nåværende tidspunkt er de studentrepresentantene vi har i styret helt enige med resten av styret. Jeg mener det i spørsmålet om brukerstyrt samskipnad er viktig å ta vare på det samarbeidet som allerede eksisterer. Vi er kanskje uenige i prioriteringene som blir gjort og håndteringen av saken, men samspillet mellom studentdemokratiet og SiTø er viktig. Vi har eksplisitt sagt at vi kunne tenkt oss at SiTø hadde håndtert dette annerledes. For eksempel bedt om utsettelse. Vi mener at vi ikke har prøvd alle muligheter.

Nye løp

— Vi kommer til å følge med. Det at et hus er lagt ut til salg betyr ikke at det blir solgt. Sånn som vi ser det så er ikke løpet kjørt før en salgskontrakt er underskrevet. Vi skal ta kontakt med alle som har med saken å gjøre. Vi i SSt skal jobbe med, Prosjekt'95 og SiTø, for å forberede oss bedre. Det ser absolutt litt ut som om løpet er kjørt angående Brygga. Vi leverte jo ikke inne et bud. Så sånn er det. Budfristen har blitt forlenget til mandag, men det har ingen praktisk betydning. Men det kommer nye løp og alle er enige om at et studenthus er noe vi skal forsøke å få.

—Løpet er absolutt litt kjørt for Brygga som studenthus, sier Studentstyreleder Kristian Wengen.

FOTO: VEGARD

— Kommunen har umuliggjort Brygga som studenthus, sier Tor Ståle Hansen leder for Studentsamfunnet.

FOTO: ARKIVFOTO

Legg p

— Det som har skjedd i Brygga saken er jeg beklagelig sånn som jeg ser det, sier Tor Ståle Hansen leder for Studentsamfunnet.

— Men det er kommunen som har umuliggjort at SiTø legger inn noe bud. Løpet er antageligvis kjørt og det er ikke særlig tilfreds med å våg sine planer om et studenthus på universitetsområdet heller ikke noe jeg har sans for. Det å skulle bygge et studenthus på sitetsområdet i sam-

Det ser ut som om man kan skyte en hvit pil etter Bangsundbrygga, som har blitt omtalt som fremtidig studenthus de siste 5 årene.

FOTO: ÅSGEIR JOHANSEN

Festtaler

– Slik jeg ser det er problemet at man sitter i Studentstyret og holder festtaler, sier Sigmund Holstad nylig valgt inn i Studentstyret (SSt) fra Studentvenstrelaget når han blir bedt om å kommentere bryggasaken.

– Man ønsker å legge inn et bud på Brygga, men har ingen plan for drift eller framskaffelsen av de økonomiske midler. Det som må skje er at det nye SSt må være bevisst på hva man har muligheten til og hva man ikke har muligheten til.

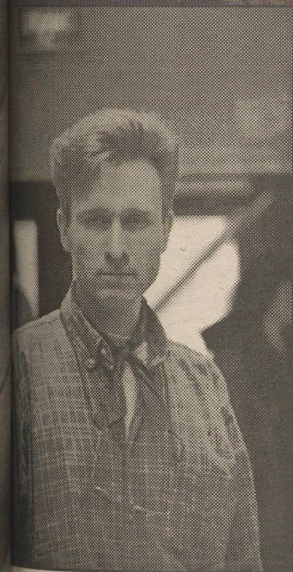
– Man må lage en konsekvensanalyse av bryggaprojektet og gå inn på et samarbeide med Studentsamskipnaden (SiTø), slår Sigmund Holstad fast.

Konkrete tiltak

– Vi må lage en økonomisk plan og gå inn på de konkrete realiteter. På den måten unngår man festtalene som har ridd SSt de siste månedene. Man må sette seg prioriterte mål og jobbe mot. Det er vanskelig å kritisere det nåværende SSt for måten denne saken har blitt behandlet på, i ettertid. På grunn av turbulens og lederskifte har det ikke vært noen kontinuitet i SSt denne pe-

rioden, fortsetter Sigmund Holstad.

– I tillegg til den turbulensen som var tidligere i denne perioden og ikke minst på grunn av de andre presserende sakene som har vært aktuelle. For å nevne barnehagesaken for eksempel. Denne saken har krevd enormt mye kapasitet og det sier seg selv da at det kommer et prioriterings-spørsmål med i bildet, avslutter han.

Det er vanskelig å kritisere i ettertid, slår Sigmund Holstad Studentvenstrelaget fast.

FOTO: THOMAS HARRIS

Oppå Samskipnaden

Det nye teorifagbygget er i strid med intensjonene til studenthus som samlingspunkt for alle studenter i Tromsø. Studenthus skal være alternativt for både universitetsstudenter og høyskolestudentene. Men som jeg ser det er det ikke så sannsynlig at lærerhøyhuset studenter på sørøya kommer til å valfarte til et studenthus på universitetsområdet.

I sentrum

Prosjekt'95 er en arbeidsgruppe med representanter fra alle instanser, Høyskolen, Universitetsadministrasjonen og Samskipnaden. I mars ble vi enige om at vi skulle jobbe mot Bryg-

ga som det nye studenthuset, men problemet med SiTø og Administrasjonen er at de ikke gjør det de sier de skal gjøre. Universitetsadministrasjonen har funnet ut at det ikke er ønskelig med et studenthus i sentrum ettersom de etterhvert skal flytte alle universitetets lokaler i sentrum opp til Breivika, og derfor ser ikke de at de har noe å hente i byen.

Press

– Rent bedriftsøkonomisk ser jeg for meg at det blir vanskelig å drive et studenthus på universitetsområdet. Det er tvilsomt om det kommer til å være mulig å få folk til å dra opp for fra

byen for å gå på et utested på universitetet.

– Det nye teorifagbygget med et budsjett på 600 millioner har en del områder satt av til studentvelferd, men jeg ser for meg at sånn som det ser ut på tegnebordet nå kommer til å bli forandret. Universitetet har kontinuerlig plassmangel, og desto nærmere vi kommer bygging jo mer kommer studentvelferdsdelen til å krympe hvis jeg gjetter riktig.

– Det planlagte idrettshuset har rent planleggingsmessig sett kommet mye lengre enn studenthuset, og vil derfor antageligvis bli tilgodesett med mer midler. Jeg tror man blir nødt til å leg-

ge mer press på Samskipnaden og Administrasjonen hvis man overhodet skal få noe studenthus.

Moderorgan

– Sånn som jeg ser for meg Studentsamfunnet sin rolle i et studenthus. Så tror jeg ikke det vil være lurt å la Studentsamfunnet ta seg av driften. Jeg ser det som mye mer gunstig at Studentsamfunnet skal ha en rolle som en slags moderorganisasjon for alle de studentaktivitetene som et studenthus skal romme. I Bergen opprettet man et eget husstyre med et par heltidsansatte personer.

– Jeg vil ikke anbefale at

Studentsamfunnet skal drive huset. Også i arbeidet med å skaffe støtte til opprettelse av et studenthus vil det nok være bedre å ha en plan om å opprette et profesjonelt husstyre med representanter fra de forskjellige instanser. På spørsmålet om man skal øke semesteravgiften med femti kroner for å delfinansiere et studenthus er jeg positivt innstilt. Så fremt midlene er øremerket, og det muligens blir et alternativ å la den økningen være frivillig. Det kan nok virke litt sleipt at dagens studenter skal måtte betale for morgendagens studenthus.

Jussfrøken med ambisjoner

Hvordan spe på studielånet samtidig som du får reise og treffe andre mennesker i spennende omgivelser? Eva Sjøblom vet svaret; bli Frøken Norge. Verre er det ikke....

U Lise Swensen

Eva er valgt ut til å representere Troms Fylke i den nasjonale Frøken Norge-konkurransen. Med sine 176 cm høye kropp skal hun kappes med 18 andre finalister om å få delta i den internasjonale finalen. Og journalist og fotograf på denne saken mener at hun absolutt har potensiale.

Badedrakt

Lørdag 1. juni vises den nasjonale finalen i beste sendetid på TV2. En jury på 7 personer plukker da ut 7 jenter til en superfinale. Der skal finalistene posere i badedrakt, hvorpå selveste Frøken Norge blir utropt.

Kriterier

– Utdannelse, språkkunnskaper og personlighet legges det vekt på. Det er viktig at du er en utadvendt person som kan omgås andre mennesker og takle nye situasjoner godt. Ikke akkurat en typisk søt, innesluttet jente.

– Men hovedsak går juryen etter utseende. Det er ingen bestemte krav til hvordan du må se ut, men de forventer at du har en hvis høyde, forklarer Eva.

I så fall stiller hun sterkt som nest høyeste deltager i konkurransen.

Naturlige

Eva er enig i at Frøken Norge-konkurransen legger opp til et spesielt kvinneideal.

– Utseendemessig gjør den nok det. Den setter selvfølgelig en standard for unge jenter.

Men hun er ikke enig i at alle deltagerne er blonde og blåøyd. Hun mener det legges opp til at jentene skal se naturlige ut og at det faktisk er mange brunetter som deltar.

– Ingen av finalistene er supertynne. De som stiller opp er sunne, norske jenter som kan være gode idealer.

Kvinneideal

– Jeg har ingen prinsipielle motforestillinger mot å delta i konkurransen. Vi rangere mennesker i alle sammenhenger. Jeg ser ikke at dette er så mye annerledes.

Utopia ber Eva om å definere kvinneidealet.

– Skjønnhetsidealene skifter hele tiden. Om ti år vil skjønnhet bli definert som noe annet enn i dag, eller som for ti år siden. Jeg mener at det ikke bør være noe spesielt kvinneideal. Enhver må få realisere seg selv etter sine egne mål.

Reise

– Jeg synes konkurransen er et artig arrangement. Dessuten ønsker jeg å forsøke meg som mannequin og dette er en trygg måte å prøve det på.

Eva ser dette som en mulighet til å få reise og treffe nye folk.

– Du får utfordringer fordi du må lære å omgås mennesker. For eksempel mediafolk. Men jeg kommer helt klart ikke til å slutte jusstudiene.

Diplomat

For det som virkelig lokker Eva, er en jobb i Utenriksdepartementet. Målet med jus-studiene er å komme inn på UD's aspiranttjeneste. Hun tror at den erfaringen hun får ved å delta i frøken Norge-konkurransen kan være nyttig i den forbindelse.

– For å bli tatt opp i aspiranttjenesten, er det ikke karakterer det eneste som teller. For å bli godtatt må du gjennom et intervju, hvor du må vise at du har gode personlige egenskaper og kan takle møte med nye mennesker.

Språkkunnskaper da viktig å ha, og Eva har nettopp avlagt eksamen i fransk. Fra høsten av skal hun ta engelsk grunnfag. Alt dette mens hun også studerer jus.

Positive

Eva har bare fått positive tilbakemeldinger fra det akademiske miljøet på at hun stiller opp i konkurransen.

– På IRV og i jus-miljøet har jeg bare fått positive tilbakemeldinger. De synes det er fint at også noen med jus-utdanning deltar. Ofte er finalistene jenter som ikke har noe utdanning.

Karriere

Selv om ikke diplomatdrømmen

– I hovedsak går juryen etter utseende. Det er ingen bestemte krav til hvordan du må se ut, men de forventer at du har en hvis høyde, forklarer Eva. FOTO: RUNE S

går i oppfyllelse, gir en juristeksamen mange karrieremuligheter.

– Jus er nok et prestigefag. Det er veldig mye snakk om karakterer i jusmiljøet og det er helt klart viktig å ha gode karakterer for å få en god jobb etter studiet.

Men Eva benekter på det sterkeste hun skal bli den ny Mona Høines.

– Jeg er jo litt redd for at folk

skal få en negativ holdning til meg senere på grunn av denne Frøken Norge-konkurransen. Jeg håper at folk tar konkurransen for det det er.

Finalen

Eva er ikke opptatt av sitt eget utseende.

– Ikke i det daglige, bare nok til at jeg gidder å holde meg i

form.

Så dersom du vil se om du holder, kan du skru på skjermen fredag 31. Mai. Da presenteres finalistene for publikum i et program. Selve finalen finner sted dagen etterpå.

– Jeg blir ikke skuffet om jeg ikke vinner. En seier som en gledelig overraskelse.

Nytt studentstyre valgt:

Onsdag 15. mai var den siste sjansen studentene hadde til å velge inn politisk valgte representanter til Studentstyret. Opptellingen av stemmene viste store forandringer i forhold til forrige valg.

U Ola Bratlie

Opptellingen av stemmer ble holdt i «Store hiet» i Hovedgården onsdag kveld. Resultatet viste at sentrumspartiene vant mandater på Moderate og Rossas bekostning. Den nåværende lederen i studentstyret, Kristian Wengen, holdt på å bli strøket ut av mandatkampen.

– Mine grove overslag viser at hvis Rossa hadde fått seks færre stemmer, eller at senterekstremistene hadde fått to flere stemmer, ville jeg vært ute av kampen om plass i det kommende studentstyret, sier Wengen.

Likevel kommer Wengen til å stille som lederkandidat for stu-

Kristian Wengen nær sparket ut

dentstyret på det kommende konstituerende møtet som skal avholdes 23. mai.

Tap

Hvorfor holdt Wengen på å bli strøket ut av studentpolitikken? Det er hevet over en hver tvil om at han er en aktiv og ledende figur for studentstyret. Likevel synes det som om studentene ønsker Wengen ut av styret.

Wengen har klart å påpeke at studentene i Tromsø har et dårlig velferdstilbud. Debatten om Tromsø som universitetsby har foregått i flere år, men i dette semesteret har problemstillingene virkelig toppet seg. Årsakene til dette er kampen om kommunale subsidier til studentbarnehageplasser, kampen for å gjøre om Brygga til studenthus, og den fortsatte fokuseringen på at det er for dårlig boligtilbud for studentene i Tromsø.

Wengen og co. har tapt kampen om både subsidiering til barnehageplasser, og retten til å gjøre Brygga om til et studenthus. Er det disse faktorene studentene

har bitt seg merke i? Det finnes neppe noe fasitsvar på denne problemstillingen. Faktum er at Wengen kommer til å stille som leder i nok en periode. Samtidig er det mange nye fjes som er valgt inn fra de politiske listene. Det er tvilsomt om disse vil kunne utfordre Wengen til å ta fra ham ledervervet.

Ringrever

Det er også noen gamle ringrever som er valgt inn. Martin Rasmussen (Moderat) har erfaring fra blant annet boligjelpa og studentbuss-prosjektet. Roger Jørgensen er kjent for sine utspill om å bremse ned tempoet under mistiltsaken mot forrige studentstyreleder Stig Erik Falk. Hvem som til slutt bestemmer seg for å stille er enda en gåte. De eventuelle kandidatene kan av taktiske grunner fortsatt velge å holde munn om sitt kandidatur. Hvilke som stiller som leder for studentstyret trenger strengt tatt ikke å stå fram før det konstituerende møtet 23. mai.

Roger Jørgensen og SSF samt Sigmund Holstad og Studentvenstrelaget var valgets store seierherrer. Studentstyreleder Kristian Wengen (innfelt) var to stemmer fra å ryke ut av Studentstyret.

FOTO: VEGARD BØNES

Slik ble fordelingen av stemmer i årets valg til studentstyret:

Parti:	Stemmer:	Mandater:
Moderat	154	3
Radikale og sosialistiske studenters alternativ (Rossa)	128	3
Realistenes matnyttige alternativ (REMA)	103	2
Studentvenstrelaget	99	2
Sosialdemokratisk studentforbund (SSF)	91	2
Senterekstremistenes liste (SeL)	31	0

:: Dette viser at både Rossa og Moderate har gått tilbake en mandat hver siden forrige valg. I fjor gikk Studentvenstrelaget og SSF inn i et valgteknisk samarbeid, slik at de delte på et felles mandat. I år stilte de separate lister og ble begge vinnere på det. De liberale og sosialdemokratene fikk ved dette valget inn to mandater hver, og ble således valgets klare vinnere. REMA ble stående med sine to mandater fra i fjor.

:: Studentene har således talt sin vilje. Vi ønsker en mer enhetlig politikk der interne motsetninger innen de ulike listene blir av mindre betydning.

Det nye studentstyret:

Nils K. Bakke	(Moderat)
Solbjørg Majala	(Rossa)
Roy T. Magnussen	(REMA)
Sigmund Holstad	(Studentvenstrelaget)
Kenneth Lindberget	(SSF)
Marianne Holst	(Moderat)
Petter Finstad	(Rossa)
Tormod Sivertsen	(REMA)
Kim Thommesen	Studentvenstrelaget)
Martin Rasmussen	(Moderat)
Roger Jørgensen	(SSF)
Kristian Wengen	(Rossa)

FOTO: VEGARD BØNES

Utfordringer for høsten

Den 23. mai vil det arrangeres et konstitueringsmøte der gamle og nye studentstyremedlemmer veksler stafettpinnen inn i det nye semestret. På dette møtet vil også ny leder for studentstyret bli valgt. 1. juni trer det nye studentstyret i kraft.

U Ola Bratlie

Antallet representanter i studentstyret vil i høst øke med to representanter. Representantene fra de forskjellige instituttene har fått en mandat ekstra fordi studenttallet har økt. Derfor har de politisk valgt også fått ett ekstra mandat. Dette har imidlertid ikke fått noen særlige konsekvenser for studentstyrets sammensetning.

Enighet

Studentstyreleder Kristian Wengen, som så vidt klarte å klore seg fast i det nye studentstyret, sier at de i hans periode har klart å skape ro og vennskap. Tidligere har styret vært preget av motsetninger og motstridende interesser.

– Det nye studentstyret burde lære av det gamle. Studentdemokratiet og studentene har felles interesser på mange områder. Jeg

mener at vi har klart å gripe fatt i dette forholdet, og det er opp til det nye styret å utvikle dette videre.

Utfordringer

– En av hovedutfordringene til det nye styret er først og fremst å skape et felles studentengasjement som bygger på enighet og ikke konflikter, sier Wengen.

Tromsøstudentene har i dette semestret ligget i konstant konflikt med vertskommunen. Dette preger også Wengens syn på hvilke utfordringer det nye styret vil få.

– Studentenes velferd er og blir et meget viktig punkt. Barnehageplasser, boliger, idrettshall, sjenkebevilgning på universitetet og en felles samskipnad for universitetet og høyskolen er arbeidsoppgaver som vil prege høsten.

Rent faglig vil en utvikling av fagkritikk også være til studentenes beste, avslutter Wengen.

Sosialstudent

– Jeg tok en kvittering fra minibanken for første gang på lenge. Forstod at dette kom til å gå til helvete. Det er ikke så jævlig gøy å gå på sossen, men det er litt gøy, forteller Frode.

U Thomas Harris

Frode er en ikke så uvanlig student. Høyt forbruk i begynnelsen av semestret. Dårlig råd resten av tida. Til forskjell fra de fleste andre studenter krøp han til korset og oppsøkte sosialkontoret.

Den typiske studentøkonomi kan neppe betegnes som stabil og god. I disse maldager er det mange studenter som opplever at minibankkortet blir spist av terminalen, og hvor neste kommer fra middag er uvisst. Mange ringer hjem etter hjelp fra mor og far. Andre tar seg jobb midt i den verste eksamensperioden. Det er ikke mange som tar turen til sosialkontoret, men det er verdt å tenke på at man faktisk har krav på hjelp hvis situasjonen blir desperat.

Situasjonen

– Jeg fikk studielånet mitt den syvende januar. Den syvende mars hadde jeg bare så vidt penger til å betale husleia. Jeg hadde hått et gjennomsnittlig forbruk på fem hundre kroner dagen. Studielånet var drukket og spist opp. Så tok jeg en kvittering fra minibanken og forstod at dette kom til å gå til helvete. Hadde veldig lite penger igjen, forteller Frode.

– Begynte å lete etter jobber, men det er ikke så lett å få seg jobb i Tromsø. Fikk sendt opp attestene mine. Uka etter fikk jeg bagen min stjålet. Der lå alle bøk-

– Antageligvis hadde det vært kjipt å være sosialklient i det lange løp, men for en kort periode er det bedre enn alternativet, mener Frode.

FOTO: THOMAS HARRIS

kene, notater og selvsagt original attestene mine. Det ble enda vanskeligere å få seg jobb. Gikk gjennom en periode hvor jeg levde på ris og buljongterninger. På et vis greide jeg å få inn litt penger her og der. Man overlever jo alltid på et vis. Vil for øvrig rette en takk til Anette som matet meg. Så kom påsken og jeg innså at det ikke kunne gå lengre. Hadde valget mellom å reise hjem til skuffede foreldre eller sjekke ut hvor greide de var på sosialkontoret

Sosialkontoret

– Jeg var meget langt nede. Fyllesjuk og sulten gikk jeg til sosialkontoret. Hadde ikke spist den dagen, og ikke dagen før heller. Kom inne på sosialkontoret, og fikk snakke med ei sur kjerring i

et bur. Forklarte at jeg trengte øyeblikkelig hjelp, men fikk beskjed om at jeg bare måtte fylle ut et skjema og legge ved de nødvendige papirer og vente i tre uker på svar. Hadde selvsagt ikke med meg utskrift av kontoen min samt leiekontrakt. Så jeg var nødt til å gå hjem og hente dem. Når jeg kom tilbake var det selvsagt stengt. Heldigvis greide jeg å ordne meg en bit av et pizzastykke her og en brødkive der, smiler Frode.

– Kom tilbake dagen etterpå og fikk beskjed av den samme sure kjerringa i buret at hvis jeg trengt øyeblikkelig hjelp måtte jeg ringe å ordne en avtale. Naturligvis spurte jeg om det ikke gikk an å ordne en avtale der når jeg først var der, men nei da. Trenger

man øyeblikkelig hjelp må man ringe. Jeg hadde selvsagt ikke penger til telefonautomaten. Så jeg måtte ut på en runde for å bomme kronestykker til telefonen. Når jeg endelig ringt fikk jeg kontakt med en sosialkurator. Han tynte meg skikkelig og jeg var på sammenbruddets rad på telefonen. Heldigvis var han forståelsesfull og ga meg beskjed om å levere inn søknaden min på sosialkontoret så skulle han prioritere den. Det tok to dager så fikk jeg hjelp. Jeg greier bare såvidt å overleve på et, men jeg greier meg såvidt og det er bedre enn alternativet.

Følelser

– Jeg har ikke fått mer i støtte enn det jeg har betalt i skatt må

jeg jo si. Det er ikke så jævlig gøy å være sosialklient. Selv det jo er litt gøy. Jeg ser ettertid at jeg kunne ha spart penger. Antageligvis hadde vært kjipt å være sosialklient i det lange løp, men ettersom bare var for en og en halv måned har det gått greit, forklarer de.

– I og med at sossen er serviceinstitusjon burde de ha bedre service. Man skulle da forvente å møte mennesker er vennlig innstilt ovenfor blemene dine. Studentene ble igjen masse penger i denne tida, men det er for såvidt det som problemet i mitt tilfelle, kvitter Frode.

Det er bedre å krype til korset enn å lide sultedøden.

FOTO: ÅSGEIR JOHANSEN

Blakk og sulten?

Sluttet du å se på saldoutskriften for tre måneder siden, brevet fra husverten med varsel om utkastelse drukner i regninger og spaghettlageret er tomt? Da har du enda et håp igjen, sosialkontoret! I velferdsstaten Norge skal nemlig ingen sulte i hjel, selv ikke studenter.

U Marit Helene Stensen

Fra Tromsøya sosialkontoret opplyses det at mai er måneden da blakke studenter oppsøker dem for å få penger til livsopphold. De spesielt høye bokostnadene i Tromsø har ført til at flere og flere har måttet gjøre netopp dette, og de har merket at det er flere i år enn i årene før som har besøkt dem i Storgata 79. I utgangspunktet skal studielånet vare i 10 måneder, men det er stadig flere studenter i

Tromsø som ikke klarer å få endene til å møtes på slutten av året. Men det nytter ikke å komme en måned i forveien å si at bankkontoen er i slankeste laget, for å få støtte må du nemlig være blakk, helt blakk, i følge sosialkontoret. Når du så har klaget din nød er det bare å sitte seg ned å vente i 1 - 2 uker mens du får saken din behandlet. Hvis du ikke greier å overbevise sosialkuratoren om at du holder på å sulte i hjel. I så tilfelle kan du få saken din prioritert og kjørt gjennom systemet i løpet av en dag eller to.

Mat eller eksamen?

For å få søknaden godkjent er det ikke nok å være sulten og ha bedende ne, du må også være registrert som søker for å få penger. Kommer du i tillegg å slippe å måtte jobbe i eksamensperioden, selv om du er registrert arbeider, i følge kilder på sosialkontoret, gjelder særlig hovedfagsstudenter. I lømlomtiden har du 2218 kroner i to måneder fremover, det er de to månedene som studielånet ikke dekker, i tillegg til at en din blir dekket. Dette skal bare ha det aller nødvendige, så slikt som sommergarderobe eller tur til Sykkelen nok vente. Men moralen er helt klar: der du på å sulte i hjel så er faktisk sosialkontoret en løsning. Etter en del måneder vil du nok få dine 2218 kroner

Thangka-kunstneren er viktig for den tibetanske buddhismen. Thangkaene er religiøse kunstverk som blant annet gjør det lettere å visualisere under meditasjon.

NEPAL, HIMALAYAS BERG OG DALBANE

- Wel Come to Nepal, smiler tollbetjenten og spytter. Dette er ordene som møter meg i Himalayas perle. Ellers har mannen smattet og slafset seg gjennom passet mitt, og sjekket absolutt alt. Smilet står garantert i arbeidsbeskrivelsen hans, han forekommer meg ikke som den smilende typen.

U Åsgeir Johansen

Førsteintrykket av Nepal var langt fra det mest positive. Grenseovergangen i øst, Kakkarbhita, er et gjørmehøl som etter alle naturlover skulle være sunket i sin egen gjørme. Men den gang ei, som det meste på det indiske subkontinent har også Kakkarbhita vist seg motstandsdyktig.

Aper = turister

- Der borte ser du Apetemplet, sier en nepalsk unggutt til meg og smiler et oppriktig smil. Han bøyer seg nærmere og hvisker konspiratorisk: - Det heter det fordi det er så mange turister der. Han ler. Det hele oppleves som et forsvar mot turismens inntog i Nepal. Intet land i Asia har en infrastruktur som er så bygd opp rundt turisme som Nepal. Forsvinner turistene går Nepal konkurs, en enkel formel, men beklageligvis så altfor sann.

At Nepals økonomi plager ikke nepaleserne, de har tydeligvis nok med sine daglige gjøremål. De fleste man treffer er vennlige og levende interesserte i det nye som turister tar med seg inn i landet. Som turist er man både elsket og hatet.

Et land av forretningsmenn

Nepaleserne vet hvordan de skal tjene penger. Til og med deres hellige menn lar seg villig foto-

grafere for en skarve donasjon. Hadde man enda hatt valget, men det har man ikke. Man skal bli tatt bilde sammen med dem, slik at de kan få penger. Det som kanskje sjokkerte meg mest var små barn i fjellandsbyer som tilbød hasj til vestlige turister, siden cannabis vokser vilt i enkelte daler i Himalaya. Derfor er det lite arbeid å sanke, tørke og selge. En snarvei til rikdom som til syvende og sist har slått tilbake på nepaleserne selv. Etter vestlige turisternes ankomst med deres liberale holdning til rusmidler, har det blitt sosialt akseptert blant de unge å røyke hasj. Tidligere ble dette stoffet brukt blant annet i religiøse ritualer og for å holde de eldre neddopet og lykkelige. Denne farlige trenden har ført til et alvorlig problem for Nepal, da det har ført til generasjonskløfter i ellers tette integrerte samfunn.

Dumme turister i vakker natur

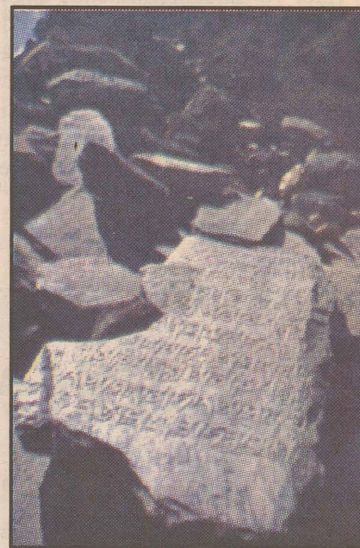
Det som etterhvert slo meg var at Nepal er et nydelig land som har en merkelig evne til å forminske deg i forhold til sine monumentale fjell, dype daler og buldrende elver. Aldri har en natur gjort slikt inntrykk på meg. Når man trasker langs etter gamle opptråkkede stier som har vært i bruk siden folk kom til Himalaya for å bo, føler man seg merkelig nært landet og de som bor der. Det man legger best merke til er den tibetanske kulturen og i en liten

tibetansk landsby fikk vi være med på en buddhistisk seremoni. Denne reflekterte deres inderlige forhold til Himalaya, og med sin monotone messing og merkelige instrumentering er det den sterkeste religiøse opplevelse jeg har hatt. Denne inderligheten finner du igjen i folket, som er sympatiske, gjestfrie og vennlige. Helt til de begynner å le av den overlastede dumme turisten som benytter enhver anledning til å ta bilder. For meg ble det å ta bilder et spørsmål om liv og død. De ble unnskyldninger for å ta pause på pause. Jeg tar det som et tegn på manndom (noe som ofte er synonymt med dumhet) at jeg var den eneste som måtte betale overvekt

på flyet ned til Pokhara. At man er alene om å være dum er trøst god nok for meg.

Inntrykkene mine fra Nepal sitter fremdeles med meg. Når jeg ser Tromsdalstinden innhyllet i skyer får det meg til å tenke på Nepal og nepalske piloters motto: I Nepal flyr vi ikke inn i skyer, for hos oss er det stein i skyene.

Slike steinrøyser finnes flere steder langs de mest brukte rutene. De skal minne buddhister om at medlidenhet og godhet finnes over alt.

Klostret i Thukche.

Norges Student Union ble stiftet høsten 1936. I 60 år har studenter ivaretatt våre interesser gjennom denne organisasjonen. Fra de slipsbærende, piperøykende grunnleggerne via 70-tallets røde demonstranter til dagens proffesjonelle lobbyister.

NSU fyller 60

U Lise Swensen

Mange kjente fjes har trødd sine broilersko i NSU. Jens Brun Pedersen, Lars Jakob Krogh og Torvald Stolenberg var innom i sin studenttid. Men NSU er mer enn et springbrett i karrieren for ivrige studentpolitikere.

Fødselen

Fødselen fant sted i Bergen. Studentersamfunnene i Bergen, Trondheim og Oslo kom sammen og ut av det kom Norsk Student Samband. Partipolitikk var bannlyst og det ble bygget inn hindringer i «konstitusjonen». Man fryktet at partipolitikk ville skape engasjementet i den nyfødte organisasjonen. Men det er lenge siden.

Engasjementet

Etter 70-tallets flammende engasjement, fikk NSU en laber periode på 80-tallet. Fortsatt er engasjementet et problem. NSU ledes av noen engasjerte studentpolitikere, mens den store massen av studenter ikke engasjerer seg i det som skjer.

NSUs sekretariat i 1957: Carl Arntzen, Johan Ringdal, Willy Fredriksen, Jorunn Berntzen, Eirik Tellmann og Aina Uhde.

Medlemskap

Mange studenter vet faktisk ikke at de er medlem i NSU. For det er du. En undersøkelse viste at bare 37 % av organisasjonens 87 000 medlemmer var klar over dette. Over semesteravgiften blir alle studenter i Norge kollektivt meldt inn. Det er mulig å reservere seg får medlemskapet gjennom en komplisert prosess.

Landstinget er NSUs høyeste organ. Arbeidsutvalget (AU) blir

valgt av landstinget for et år av gangen. Det er AU som til daglig leder NSU etter landstingets vedtak og statuer. Over AU sitter landsstyret som også er valgt av landstinget. Landstyret møtes fem ganger i året.

Topptung

Landsstyret og AU består av mer eller mindre kompenserte (les betalte) studentpolitikere. Jo lengre opp i NSU du kommer, jo flere

kompenserte studenter finner du. Dette sikrer at NSU har et kompetent lederskap som har råd til å nedprioritere studiene. Bakdelen med en toppung organisasjon, er at avstanden mellom grunnplan og lederskapet blir stor. Noe som tyder på det er at bare 5% av studentmassen deltar i valg på NSU-representantene.

Lobby

NSU er i dag representert i de fleste utvalg og styrer som angår studentene. Studenter sitter blant annet både i styret for lånekassen og i universitetsrådet. Men det er ikke nok å ta del i styringen og administrering. Det er også viktig å påvirke de som legger premisene for studentenes hverdag, nemlig politikerne. Det sies om dagens arbeidsutvalg at de ved siden av rederforbundet er dyktigste lobbyistene på stortinget.

Leder

Frem til høsten sitter Line Torvik fra de radikale som leder i NSU. Da overtar Christine M. Nilsen som ble valgt på årsmøtet i april. Hun er den tredje kvinnelige lederen på rad og den første borgerlige lederen siden 1970.

Leie av pensumbøker

Hvis Norsk Student Union (NSU) og regjeringen får det som de vil, kan du om et år eller to få leie pensumbøkene dine, enten på universitetsbiblioteket eller på bokhandelen.

U Magnus Clough

Vedtaket, som er godkjent av Stortinget, kom opprinnelig fra Trond Giske i AUF. Ordningen vil i første rekke hjelpe elever ved videregående skoler, men studentene ved universitet og høyskoler bør også kunne dra nytte av den, mener Trond Hegge i NSU. «Det vil bli lettest å gjennomføre dette på de videregående skolene, da pensumbøkene i de forskjellige fagene der ikke skiftes ut så ofte. På universitetet derimot kommer det oftere nye bøker i de fleste fagene. «Det er derfor kun Ex-Phil og noen realfag som er aktuelle for denne ordningen.

I flere videregående skoler er det allerede, med selvfinansiering, blitt innført leieordninger for skolebøker, og dette har

visstnok vært en suksess. Elevene betaler bare en femtedel av vanlig utsalgspris for bøkene.

Bokbransjeavtalen

Leiesystemet kommer samtidig med bokbransjeavtalen, og selv om regjeringen ikke har innrømmet det, er det nok en sammenheng. De prøver å kompensere for prisstigningen på skolebøker.

Det forhandles nå med forfatterne av de forskjellige lærebøkene om rettigheter til å leie ut. Men fordi både forfatterne og forlagene vil tape penger på en slik avtale, er ingen av disse spesielt samarbeidsvillige. Systemet vil antageligvis ha flere negative effekter for dem. Dagens kjøpere av skolebøker, elever og studenter, er nemlig ikke organisert på noen måte og kan derfor ikke stille så man-

ge krav. Hvis fylkeskommunen derimot begynner å kjøpe inn alle skolebøkene vil det antageligvis bli stilt strengere krav til forlagene, både når det gjelder pris og kvalitet på bøkene.

Hegge regner ikke med at

leieavtalen kommer i gang før om et par år. Men i følge stortingsvedtaket skal det til høsten gjennomføres et prøveprosjekt. Først da får man vite om det er noe poeng med ordningen.

Trond Hegge, leder i Norsk Student Union.

ARKIVFOTO

Universitets saksa

Nekta ny eksamen

Psykologistudenter som startet ved Det psykologiske fakultet våren 1995, får ikke muligheten til å gå opp til eksamen på ny etter dette semesteret.

– Vi hamnar mellom tullen og veden i denne saken. Vi har lagt ned mykje tid i studere, men har ikkje høvd til å bli prøvd i stoffet på ny, sier en av studentene.

En omorganisering av grunnfagsstudiet i psykologi innebærer at de som startet på grunnfaget etter den gamle eksamensordninga, blir nektet ny eksamen til høsten (Studvest, Bergen)

Språk og isolasjon skaper barrierer

– De fleste innvandrere dre er flinke til å motivere sine barn til å ta utdanning, men språkproblemer og manglende informasjon i lukkede innvandrermiljøer, er årsaker til at få innvandrere blir studenter, mener fysikkstudent og bystyrerepresentant Afhan Rafiq i Oslo.

Norrs-pakistanske Afhan mener at manglende norskkunnskaper i innvandrermiljøer er et alvorlig problem, og at dette hindrer mange ungdommer i å få sette med høyere utdanning.

– Mange barn er dårlige i skolen, og har problemer med å følge undervisningen. De gjør det der de er svakt faglig, og det blir vanskelig for dem å fortsette på videregående skole. Den store bøygen er mellom grunnskolen og videregående. Her faller mange av, sier hun (Studentforum)

– Senk renta med en prosent!

Det er flertall på Stortinget for å sette ned studielånsrenta når revidert nasjonalbudsjett nå legges frem.

– Det er helt uanstendig at vi fortsatt har en så høy studielånsrente når markertrenta er så lav, sier Jon Lilletun fra Kristelig Folkeparti som er leder i Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen på Stortinget.

– Hvis regjeringen ikke kommer med forslag å sette ned renta, vil vi gjøre det, lover han.

Lilletun og KrF vil støtte fra både Sosialistisk Venstreparti, Rød Valgallianse og Venstre til et forslag om å sette ned studielånsrenta med en prosent, men de ha med Høyre og Senterpartiet for å sikre et flertall. De Høyre og Senterpartiet ver å bidra til en rentesettelse, men ingen av partiene vil love at det blir en sents nedsettelse.

(Univseritas, Oslo)

Ekstreme realister

Per Harald Myrvang og Pål D. Ekran i SEL

FOTO: ÅSGEIR JOHANSEN

Det har vært studentstyrevalg, og seks lister stilte. ROSSA og Studentstyrelaget snakket om å være snill med den tredje verden og å øke den faglige kvaliteten. Ikke noe nytt der i gården med andre ord. Men midt oppe i denne suppa agiterte Senter Ekstremistenes Liste for McDonalds-resturanter på universitetet. Var det bare tull?

U Rune Sævik

– Nei. Beklageligvis har mange trodd det, på grunn av feilsiteringer og mistolkninger i Utopia, forsvarer partiets grunnleggere Pål D. Ekran og Per Harald Myrvang seg med. De er klart misfornøyd med avisens omtale av dem før valget. Her påstår Utopia at vorskpiel-faktoren i programmet er gjennomsyrende.

– Dette er på ingen måte sant,

vi er begge avholdsmenn, sier Myrvang. Listen ble derimot dannet fordi de mener dagens studentpolitikere gjør en dårlig jobb.

– SEL oppsto opprinnelig som en følge av at grunnleggerne fant den praktiserte studentpolitikken meget lite interessant, fryktelig kjedelig og overhodet ikke engasjerende, sier Ekran.

Mens de mener andres politikk er kjedelig, er deres eget partiprogram forholdsvis underholdene. Lettere eksamener er en av

hovedparolene. – Mange studenter stryker på sine eksamener, og blir deprimerede, dette mener SEL er bekymringsverdig, sier Ekran. Videre tror de devaluering av den norske krone vil være bra for studentene, da kan vi lettere betale tilbake studielånet, mener de.

Ved å gå til valg på slike saker lurer vel de fleste på hvor seriøst Ekran og Myrvang tar dette, men de står fast på sin integritet:

– SEL ville, dersom man trodde at programmet ikke var gjennomførbart, selvfølgelig ikke ha presentert det slik det har blitt presentert. For å gjennomføre dette programmet vil SEL jobbe internt i studentstyret, og eksternt med de partene som de forskjellige sakene berører.

Ideologi

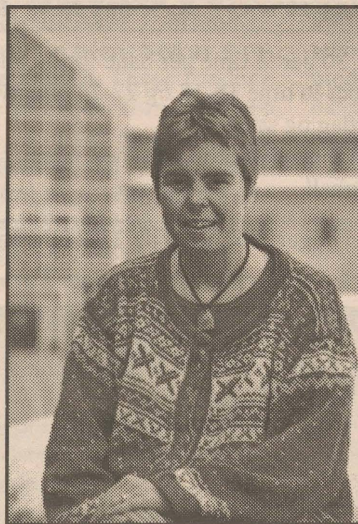
– Vi er egentlig i mot å ha faste

ideologier. Vi former våre synspunkter etter hva studentene ønsker, og hva vi synes er mest rettferdig. Skulle vi ha noen faste mål i vår politikk, må det være å jobbe for det felles beste for studentene, fortest mulig. Det siste legger de veldig vekt på. – Det er skremmende å se hvor handlingslammet studentpolitikere er. Politikk må føre til resultater. Ta for eksempel studenthuset. I flere år har studentpolitikere diskutert seg imellom, men aldri kommet til noen endelige avgjørelser som har kommet studentene til gode. Tromsø står enda, som det eneste universitetet i Norge, uten studenthus. SEL vil med andre ord å føre en politikk som fører til resultater. – SEL ønsker å oppnå en studentpolitikk som er fornuftbasert, og som ikke står og stamper i en politisk-ideologisk bås, uten å komme noen vei. SEL finner hurtige avgjørelser, konsekvensbevissthet og saksopplysning spesielt viktig, sier Ekran og Myrvang.

Realister

Begge studerer ved Institutt for Matematikk og Realfag, og ingen av dem har noen stor politisk bakgrunn. Ekran har vært med i blant annet Venstre, Natur og Ungdom og FpU, mens Myrvangs politiske karriere ikke strekker seg stort lenger enn et medlemskap i Det Beste. Men dette ser ikke ut til å være noen hindring. Og arbeidet har ført fram, de var visstnok bare to stemmer fra en plass i studentstyret.

– Det var selvfølgelig litt dumt at vi ikke kom inn, men vi er fornøyd likevel. Mange studenter har stemt på oss, og vi lover å følge opp ved neste studentstyrevalg, i oktober i år. Da vil du igjen få muligheten til å stemme på Senter Ekstremistenes Liste.

Jette Møllerhøj mener det vil bli deilig å være tromsøstudent i Danmark til høsten.

tut/Aarhus Universitet/Nørrebro-gade, 8000 Århus C.
Epost: Nordsaga@stud.hum.aau.dk

Tlf: DK +86 24 03 74 (Lars Hovbakke) eller 45 86 78 66 50 (Mette A. Jensen)

Her i Tromsø kan man kontakte Jette Møllerhøj i Tunveien 6 D21, tlf: 77 67 51 72 frem til 15. juni.

STUDENT RADIOEN FM 105.6

Mandag	
07.30	Morrakvitter. Aktuell byradio med reportasjer, gjester, konkurranser og musikk. Riksnyheter hver halvtime.
10.05	Formiddagsmusikk
11.05	Musikkønsker Ring inn dine ønsker på tlf 776 11011
15.00	Aktuelt 15 Lokalt nyhetsmagasin med William Hansen
17.30	Tromsøtoppen de mest solgte platene i Tromsø forrige uke.
18.30	Ukas nye plater De ferskeste platene. Programleder: Steinar Gamre
19.30	Urban For deg som vil vite mer.
20.30	Nonstop
21.00	Oppvarming til radiobingo Ivar Stures halvtime
21.30	Radiobingo i samarbeid med Ramfjord UIL.
Tirsdag	
07.30	Morrakvitter. Aktuell byradio med reportasjer, gjester, konkurranser og musikk. Riksnyheter hver halvtime.
10.05	Tromsøtoppen de mest solgte platene i Tromsø forrige uke.
11.05	Ukas nye plater De ferskeste platene.
15.00	Aktuelt 15 Lokalt nyhetsmagasin med William Hansen
21.30	Studentradioens Jazzforum v/ Tom Sigvald.
23.00	Nattmusikk
24.00	Tropical Extravaganza v/Bob Benoni
01.00	Natradio til 06.00
Onsdag	
07.30	Morrakvitter. Aktuell byradio med reportasjer, gjester, konkurranser og musikk. Riksnyheter hver halvtime.
10.05	Ukas nye plater
11.05	Musikkmaksimum
15.00	Repriseutdrag fra søndag Aktuelt 15 Lokalt nyhetsmagasin med William Hansen
21.30	Nyheter fra Bosnia
22.00	Elsvisradioen
Torsdag	
07.30	Morrakvitter. Aktuell byradio med reportasjer, gjester, konkurranser og musikk. Riksnyheter hver halvtime.
10.05	Formiddagsmusikk
11.05	Elvisradioen
15.00	Aktuelt 15 Lokalt nyhetsmagasin med William Hansen
20.00	Jazzforum (r) v/Tom Sigvald
21.30	Film i fokus Studentradioens filmmagasin med Ronny Arild og Harald Fudahl
22.00	Radio Light Sprocket
23.00	Bort i Natta Natradio
01.00	Musikk i natta til 06.00
Fredag	
07.30	Morrakvitter. Aktuell byradio med reportasjer, gjester, konkurranser og musikk. Riksnyheter hver halvtime.
10.05	Ka skjer i helga ring inn meldinger om arrangementer på 776 11011. Gratis
11.05	Film i fokus Studentradioens filmmagasin med Ronny Arild og Harald Fudahl
15.00	Aktuelt 15 Lokalt nyhetsmagasin med William Hansen
18.00	"E" Vorskpieltechno med Jørn & Christian
19.00	Looney Tunes Housemusikk
20.00	Vorskpielmusikk
21.00	Kaoskroken til 22.30
Lørdag	
12.30	Resirkulering oppsummering av uka som har gått.
16.00	Tromsøtoppen med Steinar Gamre
17.00	Ukas nye plater (r) med Steinar Gamre
18.00	Vorskpielmusikk til 19.00
02.00	Studentradioen Natradio
Søndag	
06.00	Studentradioen
10.30	Jazzforum Søndagsutgave
11.00	Formiddagsmusikk
13.00	KM Myrland med Anders Røeggen. Alternativt musikkprogram
14.00	Musikkmaksimum v/Rune Hagen & Monica Lian
16.00	Elvisradioen v/Alf Tore Aronsen
17.00	Tropical Extravaganza v/Bob Benoni

Dra til Danmark

Lyst på en tur til vårt dejlige danske naboland i november? Kom på historiekonferanse i Århus da vel, inviterer Jette Møllerhøj i Nordlivgruppen ved Århus Universitet.

U Rune Sævik

Fra syvende til tiende november – det er altså da mørket og kulden har senket over vår elskede Tromsø by – skal det være konferanse om nordisk historie i Århus. Den er den andre i prosjektet «Nordliv»; et studieopplegg som setter fokus på nordisk identitet i fortid, nåtid og fremtid.

Læresteder, studenter og forelesere fra hele Norden vil delta i Århus. Temaer som skal behandles er nordisk middelalder, nasjonsbygging, samarbeid før og i det tjuende århundre m.m. Det vil bli forelesninger, «workshops» og paneldebatt. All faglig virksomhet vil foregå på engelsk – det språket både islendinger,

nordmenn og dansker forstår.

– Men glem nå for all del ikke det sosiale aspektet. Dette er også en sosial «kulturstudie». Man møter andre studenter og akademikere fra hele Norden, får sett seg litt omkring i byen og «smage på det danske øl», presiserer Jette Møllerhøj.

– Den gode nyheten denne gang er at denne konferansen i utgangspunktet er åpen for alle – også lavere grads studenter. Temaet er myntet på historikere, men for å delta kan det være nok at man har vært borti historiefaget fra før. Statsvitene kan for eksempel også tenkes å få utbytte av å dra til Århus, opplyser hun.

Mette, som egentlig tilhører det historiske institutt ved Universitetet i Århus, har studert his-

torie ved UiTø dette semesteret, og mener man kan trekke store vekslere på å flytte litt på seg.

– Jeg fikk et helt nytt perspektiv på nordisk historie her i Norge. Tenk for eksempel på Kalmar-unionen. For oss dansker fremstår denne perioden som en storhetstid for vår region. Dere nordmenn oppfatter den gjerne som en historisk nedtur – noe jeg aldri hadde tenkt på før jeg kom hit, forteller hun.

Vil du ta henne på ordet og prøve selv, må du altså søke innen 3. juni 1996. Overnatting på ungdomsherberge samt bespising vil bli dekket av arrangøren. Lompepenger og reise er det eneste en må betale selv, men det sistnevnte kan man muligens få dekket via de riktige kanaler. Inngangsbilletten for å søke er å skrive en tre- til firesiders essay på engelsk om temaene som konferansen skal berøre.

For mer informasjon kontakt: Nordlivs-udvalget/Historisk jnsti-

WANTED

Svalbardstudent? – Det er ennå en del ledige plasser for Studieåret 96/97 (høsten 96 og våren 97) innen studieretningene **ARKTISK GEOLOGI (AG) – GEOFYSIKK (AGF) og TEKNOLOGI (AT).**

Vi kan også ta imot noen hovedfagstudenter i emnet **AB-304 MARINE BENTHIC ECOLOGY OF SVALBARD.**

OBS!
UTVIDET
SØKNADSFRIST
for disse studiene:
1. juni

For nærmere opplysninger om emnene og om hvordan det er å være student på Svalbard, kontakt fakultetets studieavdeling, hvor du kan lå studiehandboken og søknadsskjema. Dette og andre opplysninger får også ved henvendelse til UNIS direkte på tlf. 79 02 33 00, faks 79 02 33 01, e-post: studadm@unis.no

UNIVERSITETSSTUDIENE PÅ SVALBARD
The University courses on Svalbard

Du når oss også på verdens mest tilgjengelige www-adresse: <http://www.unis.no>

Nytt semesteremne i lingvistik

Lingvistikksesjonen ved ISL introduserer et nytt opplegg for semesteremnet lingvistik, med start *høstsemesteret 1996.*

Lingvistikksesjonens kurs har tradisjonelt vært rettet først og fremst mot studenter som planlegger å studere minimum grunnfag i lingvistik. Det semesteremnet er derimot rettet også mot studenter som studerer andre fag i lingvistik, men som ønsker å få en introduksjon til ulike delområder innen språkvitenskap som er dypere enn det som tilbys i forprøven i fonetikk og lingvistik.

Dette kan være *studenter i andre språkfag*, som vil bruke semesteremnet som for et språklig hovedfag eller er spesielt interessert i noen av følgende fagområder:

- norsk som andrespråk,
- fremmedspråksundervisning,
- logopedi og
- språktilegnelse.

Det kan også være *studenter i fag som*

- psykologi,
- filosofi,
- datafag etc.,

med interesse for språkrelaterte spørsmål.

Det nye semesteremnet vil gi en oversikt over de viktigste delområdene innen språkvitenskapen, herav emner som syntaks, fonologi, morfologi, semantikk, språktilegnelse og historisk lingvistik, samtidig som det blir lagt vekt på oppøving av ferdigheter i tolkning og analyse av språklige data fra ulike språk. Semesteremnet undervises hvert semester og består av ca. 10 timer undervisning hver uke.

Interessert?

Henvendelse til professor Anders Holmberg, Øvre Lysthus, tlf. 776 45616 eller konsulent Gøril Rogne, ISL, tlf. 776 44228.

Treffstedet

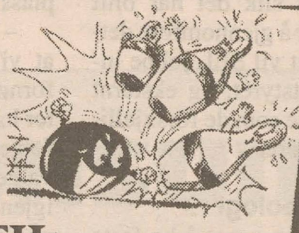
Åpningstider:

Mand-torsd 10-24

Fred-lørd 10-02

Søndag 13-24

Telefon 77 61 97 70

VELKOMMEN TIL BOWLING & SQUASH PÅ STAKKEVOLLVEIEN 49/51

Squash: Kun kr. 30 per ½ time per bane før 16 alle hverdager.
Kr. 40 per ½ time 16-18 og 22-24 alle hverdager og hele lørdag og søndag

OBS: Nå også innendørs go-kartbane. Inngang gjennom Bowlinghall

Husk studentpriser hverdager fra 10-18 og 22-24 og hele lørdag og søndag

Biljard - flipper - air-hockey

Studentenes Sosialtjeneste

Du kan ta kontakt med Studentenes Sosialtjeneste ved ulike sosiale og personlige problemer, for eksempel dårlig økonomi, samlivs-/familieproblemer, ensomhet, tvil om studievalg, eksamensangst...

Av og til kan det være vanskelig å ha klart for seg hva problemene egentlig består i. Konsulentene har taushetsplikt. **TA GJERNE KONTAKT.**

Kontoret er i kjelleretagen på Universitetsbiblioteket, med inngang fra nord (inngang på yttersiden av bygget). Treffetid 10-14 hver dag. Klokket 13-14 har kontorene åpen konsultasjon.

Husk å benytte deg av **HELSEFONDET**, som gir delvis dekning av utgifter til tannbehandling, fysioterapi og andre helsemessige utgifter. Se regler på oppslagstavla. Søknadsskjema fåes hos Studentenes Sosialtjeneste.

Psykolog: Henvend deg til Studentenes Sosialtjeneste om muligheter for psykologisk behandling.

Ekspedisjon, Jill-I. Larsen Tlf: 77 64 53 23

Bibelen og homoseksualitet

Svar til Edgar Stark D. Njaastad

Undertegnende er i dag 29. april gjort oppmerksom på et leserbrev av Edgar Stark D. Njaastad angående mitt bibelseminar «hva sier Bibelen om homofili», som jeg holdt for Tromsø Kr. Studentlag (TROKS) 14. mars.

Innledningsvis plasseres jeg på en bestemt fløy i kirken. Selv ser jeg store svakheter ved en slik «båsplassering», som lett kan slå urettferdig ut. Når det videre sies at jeg «gikk i samtlige feller som kan gås til», forstår jeg ikke hva som menes. Min oppgave var å belyse de steder i Bibelen som omhandler homoseksuelle handlinger (brakte for øvrig aldri betegnelsen homser eller lesber). Ut fra det bibelske materialet var det så jeg ønsket å trekke mine konklusjoner.

Jeg opplevde denne oppgaven ikke enkel – men utfordrende. Jeg ble i mitt ar-

beid med bibelforedraget heller overbevist om det syn vår kirke har stått for og står for i dette vanskelige og ømtålelige spørsmålet, og går ut fra at det må være en real sak. Jeg under derfor over at det går an å trekke så vidtgående konsekvenser av mitt bibelsyn i en sak.

Når det gjelder Romerbrevet omtaler det seksuelt samkvem mellom kvinner slik: «Kvinnene ga seg hen til unaturlig kjønnsliv istedenfor det naturlige...» Rom. 1,26 f. Og dette var det jeg viste til. Sodoma og Gomorra-beretningen ble kun nevnt fordi den står i GT og omhandler en homoseksuell handling. En bredere tolkning ga jeg meg vitterlig ikke inn på. Når det gjelder «lovene» eller retter sagt «Hellighetsloven» i 3. Mos. 18, ble denne nevnt fordi den omtaler seksuelle og homoseksuelle handlinger. Vi som lever i den nye pakt

tror ikke vi er bundet av masse detaljerte regler vi finner der.

Å trekke inn raseskillepolitikk i forbindelse med mitt bibelforedrag virker uforståelig. Det var jo ikke nevnt et ord om rasisme og det er da vitterlig yringsfrihet i vårt land om et emne som homofili. Skulle universitetene lukkes for debatt om slike emner, ja da er vi vel på vei mot tilstander som et land øst for oss opplevde for ikke mange år tilbake.

Jeg har tvert om lyst til å gi honnør til Tromsø Kristelige Studentlag for måten de tok opp spørsmålet på. Nemlig i et bibelseminar åpent for alle (ikke en bibeltime som E.S.D.N. skriver). Her var det da anledning til spørsmål, kommentarer og diskusjoner. Og det er viktig og nødvendig om et så følsomt spørsmål. La det for ordens skyld være nevnt at det ikke var

uttalt noen form for fordømmelse av homofile.

Som nevnt så jeg det som min oppgave å belyse alle steder i Bibelen som omhandler homoseksuelle handlinger. Så langt jeg kan se gis det ikke grønt lys for homofile og seksuelle forhold noe sted der. Derimot omtales ekteskapet mellom mann og kvinne som den samlivsform og ordning Gud har innstiftet.

Dessverre opplever jeg hele mitt bibelforedrag svært skjevt framstilt. Da leserne ikke har hørt mitt foredrag vil en videre debatt synes formålsløs. Men temaet er viktig og derfor må arbeidet med det føres videre i kirke og samfunn – med respekt for hverandres standpunkter.

Christian Andersen
sokneprest i Salangen

Norsk u-landsgjeld, hva nå?

Norge har i dag 3,7 milliarder kroner i utestående krav til u-land. I praksis er det slik at Norge gir med den ene handen (gjennom bistand) og tar med den andre (gjennom gjeldsinnkreving). Gjeldskrisen er fortsatt en ubrytelig barriere for mange lands utvikling.

Denne gjeldskrisen brøt offisielt ut den 13. august 1982 da Mexico erklærte at de ikke var i stand til å betjene utenlandsgjelden som de hadde opparbeidet seg. Hva var så bakgrunnen for denne gjeldskrisen? Den hadde sin opprinnelse i kombinasjonen utlånskåthet hos vestlige banker og mer eller mindre korrupte/udugelige regimer i den 3. verden tidlig på syttitallet. Fallende råvarepriser kombinert med stigende dollarkurs og rentenivå på slutten av 70-tallet medførte katastrofale tilstander i u-landene som, sammen med vestlige regjeringer og banker, trodde de kunne finansiere utviklingen sin med lån.

Også Norge var med på det hele. I årene 1977-1980 gjennomførte Norge en storstilt skipseksportkampanje for å få en kriserammet norsk verftsindustri på fote igjen.

Etter en svært summarisk behandling av sakene ble en rekke salgsframstøt mot den tredje verden foretatt. Mange av disse med fatale følger både for norske myndigheter, norsk skipsverftsindustri og sist men ikke minst for u-landene som ble berørt av kampanjen.

Mange av prosjektene var dårlig gjennomført. Blant annet ble det bygd båter om etter sjøsetting, grunnet for mykt tål i konstruksjonen, «logret med haken» – eller som skrapet bunnen av Nilen – eller som skrapet bunnen av Nilen siden de var bygd for saltvannsforhold der oppdriften er større! Dessuten engasjerte norske myndigheter seg i land som var mildest talt lite kredittverdige, og som allerede var godt nedsyttet i gjeld. Alt i alt bidro dette til at u-land i dag har

en misligholdt gjeld til Norge på 3,7 milliarder kroner.

Norge har vært med på flere slike famøse profileringer av norsk industri i forhold til u-land. I 1975 ble Saga Petroleum involvert i planer om utbygging av et oljefelt utenfor kysten til det lille landet Benin. Det norske Garantiinstituttet (GIEK) trådte støttende til med en statsgaranti på hele 481 millioner kroner (!). Nok en gang tok Norge seg av et prosjekt som ingen andre ville finansiere. Vilklårene var ekstreme – bare 2% av eksportinntektene fra feltet gikk til beninske myndigheter, resten ble satt inn på en konto i Bergen Bank og skulle sikre nedbetaling av lån.

Vilkårene var så harde at Saga til slutt ble kastet ut av landet som kontraktør. Beninerne var siden ikke i stand til å betale på lånene siden feltet var så pass marginalt som det var. Dette førte til at GIEK måtte betale statsgarantiene til bankene som hadde lånt ut pengene, og satt til slutt igjen med lånekrav til Benin på omlag en halv milliard kroner.

Begge disse to eksemplene viser at Norge har vært med i den klubben av rike vestlige nasjoner som har hovedskylden for at det i dag eksisterer en gjeldskrise i de fattige land som er en av de viktigste hindrene for utvikling her. Norge har optrådt som den reneste imperialist-nasjon i flere av tilfellene og forsøkt å mele sin egen kake på bekostning av fattige afrikanere. Det er derfor ikke mer enn rett og rimelig at Norge også er en av initiativtakerne til å rydde opp i elendigheten vi har skapt. En skul-

le med rette kunne sette et kritisk søkelys på mange av de kravene Norge har overfor u-land, og undersøke om de i det hele tatt er berettiget og/eller bærekraftige.

Det hadde derfor vært naturlig å nedsette en kommisjon for å se på disse spørsmålene, og eventuelt et fond (i tillegg til eksisterende bistandsmidler) for å finansiere gjeldsslette. Denne kommisjonen kunne også være rådgivende ovenfor regjeringen i hvilken type krav som skulle stilles til landene som fikk slettet gjeldskrav.

En god start her kunne være å følge Sveits' eksempel, som foretok slette av alle sine eksportkredittkrav i forhold til u-land, og gå inn for opprettelsen av motfond i den tredje verden. Disse fondene skulle motta de pengene som tidligere gikk til betaling av renter og avdrag, og penger fra fondene skulle brukes til å finansiere utviklingsprosjekt, som f.eks helse og utdanning. Dette ville forhindre at gjeldsslette gav u-landene råd til å bruke mer penger på våpen/presidentplass og/eller betaling på gjeld til andre land. Det må også gås inn for mest mulig internasjonalt samarbeid på området.

De norske myndigheters mest brukte argumenter er: «Men dersom vi sletter gjelda blir jo andre kreditorer favorisert. Presset vil også minske på de andre for å slette sin gjeld til u-landene. Dessuten kan vi gjennom å ha gjeld være med på å presse på for bedre vilkår for u-land i fora der misligholdt u-landsgjeld diskuteres» (f.eks. Parisklubben).

Det siste er en slags EU-argument i u-landsgjeld-flavør. Vi må være med der det skjer! Hva skulle verden ha gjort uten Norges stemme? Og selv om vi er nødt til å skvise landene økonomisk, så brukes alle midler for å tale rettferdighetens sak.

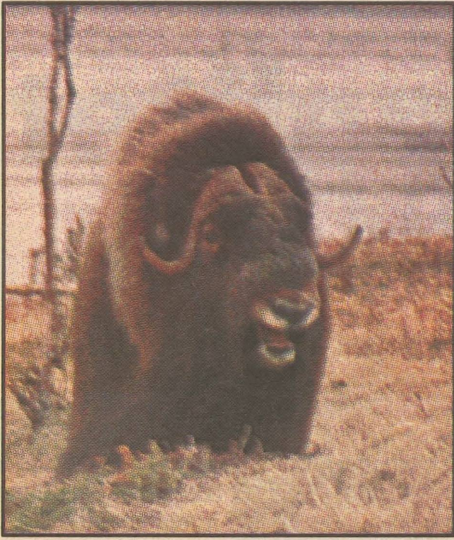
Istedenfor slik krokodilleretorikk burde Norge sammen med andre progressi-

ve land i gjeldsslettespørsmål danne nye blokker. Slik Parisklubben fremstår i dag, som det viktigste internasjonale forum for diskusjon av bilaterale gjeldsspørsmål, er det på ingen måte laget som et forsøk på å løse gjeldskrisa. Den eksisterer hovedsakelig som et instrument for å beholde de vestlige lands makt over det fattige sør. Det er i dag nye metodologidiskusjoner på gang i klubben for å få innført nye og bedre rutiner for gjeldsslette som for såvidt ville favorisere u-land, men forhandlingene går veldig tregt, og er delvis blitt blokkert på grunn av prinsippet om enstemmighet i klubben. Dette gjør at USA og Japan effektivt kan stoppe enhver forandring i positiv retning for u-landene. Per i dag gir Parisklubben opptil 67 % sletting av rentebetjeningen, etter harde forhandlinger med enkeltland og krav om strukturtilpasning av landenes økonomi. Selve gjelda står som regel urørt.

Aksjon Slett U-landsgjelda har tilslutning fra 30 store og små organisasjoner, bl.a. Kirkens Nødhjelp, Norges Naturvernforbund, Redd Barna, Norsk Folkehjelp og Norsk Studentunion. Aksjonen krever at den gjelda som fattige og gjeldstyngede u-land har til Norge, blir slettet og at det ikke går på bekostning av bistandsbudsjettet.

Norge bør sammen med f.eks. de andre skandinaviske land, Sveits og Nederland gjennomføre gjeldsslette på egen hånd. U-landene kan ikke vente på Parisklubben. Fattigdombekjempelse er for viktig til å bli forhindret av gammelmodig amerikansk konservatisme. Det må nye og kreative initiativ til for å stoppe den pågående gjeldskrisen i den fattige delen av verden.

Helge Fredriksen og Thomas Johansen
Aksjon Slett U-landsgjelda

Quibos

- MØTE MED MOSKUS

Om dere en vakker søndag har tatt sykkel fatt, og tråklet utover mot Otervika, har dere syklet forbi Ryøya. Det dere kanskje ikke visste på det tidspunktet, er at den øya huser ikke mindre enn 9 vakre, tunge, tenksomme moskuser. De er universitetets eiendom, og er satt ut for forskningens skyld.

Dere så ikke dem. Men de så kanskje dere. Kjekt da å vite at moskus kun legger på svøm om de har en tradisjonelt nedarvet rute å følge. Ellers er det ikke lenger over til fastland enn at de kunne ha svømt over. Og det er ingen inngjerding som holder dem tilbake. Ingen som holder nysgjerrige borte heller, for den saks skyld. Men det er satt opp advar-

selsskilt rundt hele øya, som bør tas alvorlig. Det har faktisk vært en dødsulykke i forbindelse med moskus – den tiden de befant seg i Bardu.

Utopia, som er med ut for å mate dyrene, har noe usikre forventninger til dette. Hvor store er moskus egentlig? Er de tunge? Skal tro om de løper fort? Men vi

har hyggelig reisefølge, som beroliger oss under båtturen på vei utover. Moskusene er riktignok ikke tamme, men de har vendt seg til sine matfedre. De er ufarlige. Vi puster lettet ut, og slutter å lete etter høye trær. Kanskje de er koselige? Og spiser av hånda vår? Det er like før vi hører Grieg i bakgrunnen, men vi blir fort dratt ned på jorda igjen: Det var riktignok en jævel av en moskus som pleide å jakte på dem når de kom med mat... Men vel ute på øya viser det seg at vi kunne tatt det helt med ro. De ca. 600 kg. tunge dyrene synes visst vi med våre 50 – 60 kg. ser temmelig fryktinngjytende ut, og rygger unna om vi kommer for nær.

Forskning

Arnoldus Schytte-Blix, som omtales som pappa til moskusene, forteller at de 15 dyrene som uni-

versitetet eier nå, ble arvet etter et privat prosjekt i Bardu, startet av tidligere stortingspresident Alfred Henningsen. Dette prosjektet – AS MOSKUS – hadde hentet dyrene fra Øst – Grønland i 1969, men ble nedlagt i 1981. Og den eldste moskusen på Ryøya er faktisk en av de som kom fra Grønland – noe som er en uvanlig høy alder for en moskus. I tillegg til de 9 på Ryøya, har avdelingen Eksperimentell Biologi også 6 dyr stående her i Breivika.

Hensikten med forskningen er å studere arktiske dyr. Det er en stor kalvedødelighet blant moskus, fordi de angripes av et virus som fører til hudkreft. Man prøver derfor å lage en vaksine som skal motarbeide dette viruset. Det studeres dessuten hvilken effekt klima har på kalver, med tanke

John har snadder mat til en

på energibehov og stoffskifte. Moskusen trives best i markert streng kulde, gjerne – 40 grader. Likevel forteller Schytte – Blix at moskusen greier seg godt i tross alt varme vinteren i Nord-Norge. Det er breddegraden som er avgjørende – lysset bestemmer stoffskiftet. Og Tromsø har nok lys. Ellers er de, som dyr som lever i tundrastrøk, også vant til hete somre. Det de ikke liker er regn, forteller Blix.

Fra istiden

Moskus er en overlever fra istiden, da dyret fantes i Asia, Alaska og Europa. Nå forekommer de i Nord-Canada, Alaska, Grønland og Skandinavia. I slutten av 1980-årene var stammen i Norge med å dø ut, men er nå etablert igjen. Et forsøk på å sette ut moskus i Alaska ble vellykket, likeledes i Dovre i 1932. Denne stammen ble riktignok utryddet under andre verdenskrig, men nyetablert ble satt ut i 1947, og det finnes idag en liten bestand på Dovre. Men denne anses som en liten bestand. Disse dyrene forskes på og er Dovres kuriositet, som trekker turister og som kommunen skilte med i kommunens net.

Ingen godlukt

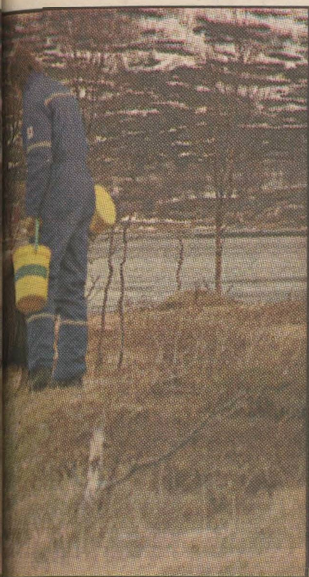
Moskusoksen må ikke forveksles med moskushjorten, som lever i områder i Asia, og som jaktet på for at mennesket skal kunne bruke sin naturlige kroppslukt til å jage annet dyrs. Parfymeindustrien er ført til at moskushjorten er et utdødd bestand, og 1 gram moskusolje på 70-tallet mer verdt enn 1 gram gull i Nepal.

Moskusoksen kan derimot se seg lykkelig for ikke å skjule noe velduftende sekret. Det

FRITTGAENDE MOSKUSDYR. Ilandstigning på eget ansvar. Hunder må aldri medbringes. Moskusen angriper hunder med stor voldsomhet. Klar beskjed i idylliske omgivelser.

Moschatus

mosoksen derimot har er pels – masse pels med ekstra fint fiber og stor isolasjonsevne. Den gir dermed gode, varme og ikke minst krympefrie klær. Derfor benyttes den naturlig i hjemmeindustrien i Alaska, men er også brukt blant annet i romdrakter. Og også her er prisene interessante: 2000 kroner koster 1 kilo moskuspels! Men når det så går ned cirka 150 gram til en genser, er det kanskje noe å tenke på? Til en som har alt?

Moskus mister pelsen om sommeren, og Schytte-Blix forklarer at Arktisk Biologi selger pelsen for å kunne drive en selvstendig moskusdrift – det er kun forskningen som finansieres utenfra.

Og han vil ikke høre noe om forskningsens utnyttning av dyr. Moskusen lever lengre og har det bedre når de er underlagt forskning, hevder han. Det er derfor han kan ha en okse fra '69 i live på Kyøya i dag.

Hovedfagsprosjekt

Men fremdeles er det mye å forke på i forbindelse med moskus, blant annet hvordan årtstida virker inn på dyrene. Schytte-Blix mener dette kan være et interessant hovedfagsprosjekt. Universitetet har i dag dobbelt så mange dyr som de startet opp med, og formerer seg stadig, så grunnlaget for forskning er der. Universitetet driver dessuten et gjensidig samarbeide med universitetet i Fairbanks i Alaska. Dette var for øvrig hvor Schytte-Blix først fikk interesse for dyrene, da han møtte ved universitetet på slutten av 70-tallet.

Cirka 600 kilo moskus med pels til 2000 kroner kiloen.

ALLE FOTO: SIRI VAGGEN OLSEN

-Har du noengang fått et lærerikt slips

Det koster ingenting å spesialbestille bøker.

Vi skaffer deg emneoversikt.

Vi har 30.000 registrerte bøker/varer i vår datamaskin.

Utsolgte bøker kan vi søke etter hos 130 andre Libris-bokforhandlere.

Bøker til Universitetet i vår fagavdeling i 2.etasje.

Du kan også låne bøker hos Libris bibliotek.

Vi er online med norske forlag.

Vi har alle pensumbøkene til helsefaghøgskolen og de andre høgskolene.

Centrum * Libris

Bok og Papirhandelen i Sjøgata

OBS!

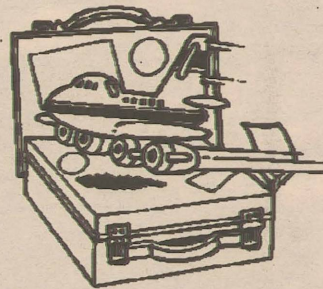
Telefonnr.: 77 68 35 40
Telefaxnr.: 77 68 53 01

FERIEREISER STUDIETURER WEEK-END TURER

Badeferie i Finland, hvalsafari på Andenes, elvebåttur i Nordreisadalen, midnattsol på Nordkapp, spekkhoggersafari i Tysfjord, alpintur til Levi, lang week-end i Murmansk eller snøscootersafari over Finnmarksvidda.

Bruk vår erfaring og rutine for planleggingen av deres neste tur!
Vi har komplette turforslag med overnatting, utflukter, og aktiviteter.

Vinter, vår, sommer og høst.

Kontakt oss for et forslag til opplegg for din neste gruppereise

Johansens Busser

Telefon: 777 67 888

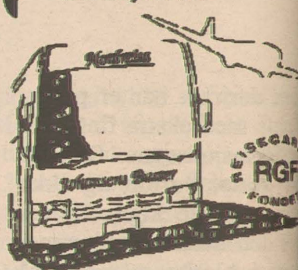
777 66 888

Telefax: 777 67 810

Vi er medlem av reisegarantifondet, og oppfyller derfor kravene for turoperatører i det nye pakkereisedirektivet.

Reisegarantifondet

STUDENTRABATT I TROMSØ

Disse forretningene og bedriftene innrømmer studenterrabatt mot at man viser studentbevis sammen med kvittering for betalt semesteravgift.

For å unngå misforståelser bør man opplyse om at man er student og vise studentbeviset uoppfordret.

Rabattene som er angitt i denne oversikten innrømmes i perioden 15.8.95. til 15.8.96. Merk deg at rabattene som regel kun gjelder varer til ordinær pris.

Bladet Tromsø

30% rabatt på abonnement mot kontant betaling og visning av studentbevis.
Telefon: 77 65 66 00

Kvellos Barnemagasin

10% på varer til ordinær pris
Adr. Fr. Langesgt. 18
tlf: 77 68 53 29

Babykos

10% på varer til ordinær pris. Og spes. pakkeløsn. for studenter.
barneutstyr, vogner, senger og bilsikring.
Adresse: Håpet (Vis-a-vis OBS og Normotor) tlf. 77 67 22 44

Bilbørsen

15% rabatt på leie av personbil, varebil, minibuss
tlf: 77 66 66 11

Neumann Bygg A/S

Fra 5 til 25% rabatt.
Stakkevollveien 15.
tlf. 77 65 72 33

Domuskafeen

45,- kroner for dagens middag, kr 5,- for kaffe/te minus 5,- kroner på stor og liten langang. (Ikke vanlig kantine)

Nordix Data A/S

4% rabatt på Hyundai datautstyr. Adr. Stakkevollveien 27
tlf: 77610106

J.M.Hansen

10% på butikkvarer untatt tilbudsvare og hvitevarer der gir vi 5%. Leie: Bindingstid 10 mnd. 10% rabatt på leiepris. 1mnd gratis ved tilleggsleie.
Adr. Storgt 56 tlf: 77 66 55 00

Chr. Hansen A/S

Fotoforretning
10% rabatt på film, kamera etc. 15% på fremkalling og kopiering, 10% på forstørrelser o.l.
Adr. Fredrik Langesgt. 22
tlf. 77 68 56 56

Chr. Hansen A/S

Ekspressbilder
Samme rabatt som overnevnte. Adr. Veitasenteret tlf. 77 65 87 20

Gjensidige

Studentforsikring.
Adresse: Storgt. 92
tlf. 77 62 34 00

Heklekroken A/S

10% på garn til ordinær pris
Adr. Skippergt. 6
tlf. 77 68 17 87

Britts Boutique

15% på varer til ordinær pris
Adr. Storgt. 89 tlf. 77 68 41 00

Hotel Nord

20% på overnatting enkeltrom 296,-/dobbelrom 384,-
Adr. Parkgt. 4 tlf. 77 68 31 59

Austad

10% på varer til ordinær pris.
Adr. Sjøgt. 13 tlf. 77 68 45 51

Supergirl A/S

15% på varer til ordinær pris.
Adr. Kirkegt. 10 tlf. 77 68 32 11

Prelaten

Studentpris på mat og drikke: - 50,- kroner for dagens rett, 5,- kroner for kaffe m.m. Utlån av møte/selskapslokale, ring for bestilling.
Adr. Sjøgt 12 tlf. 7768 20 85

Platebaren A/S

15% på VG-lista, 10% på øvrige varer til ordinærpris med bonuskort.
Adr. Storgt. 92 tlf. 77 65 53 56

Alberts Musikk A/S

15% på varer til ordinær pris.
Adr. Vestregt. 18 tlf. 77 65 51 11

Brillehuset A/S

10% ved kjøp av nye komplettebriller, kontaktlinser og solbriller.
20% på linsepleiemidler.
Adr. Storgt. 92 tlf. 77 68

Vigdis parfumeri og hudpleie

10% på varer til ordinær pris. (ikke hudpleie)
Adr. Storgt. 58 tlf. 77 68 67 83

Pizzeria Giovanni

20% rabatt på pizza og retter fra menyen. 10% rabatt ved utkjøring mandag til torsdag.
Adr. Storgt. 132 tlf. 77 61 11 22

Jensens Skotemagasin

Eurosko. 20% på tilbehør, 10% på sko til ordinær pris.
Adr. Storgt. 79 tlf. 77 68 15 63

Skinmester'n

15% på varer til ordinær pris. Stort utvalg i skinnklær.
Adr. Veitasenteret tlf. 77 61 25 01

Sportshuset A/S

10% på varer til ordinær pris.
Adr. Storgt. 92 tlf. 77 68 36 68 og Sjøgt. 13

Intersport Tromsø A/S

10% på varer til ordinær pris
Adresse POLARSENTERET

Poulsen Interiørtekstil

10% på varer til ordinær pris
Adr. Veitasenteret tlf. 77 68 04 33

Studio 7

15% på trening, sol og aerobic
Adr. Søndre Tollbugt. 7 tlf. 77 68 82 88

Urmester N. Andersen

10% på varer til ordinær pris
Adr. Stortorgt 3 (vis-a-vis Domus) tlf. 77 68 26 25

Nye vinleggeren A/S

Alt av tilbehør for legging av og vin. 15% på varer til ordinær pris.
Adr. Strandgt. 34 tlf. 77656

ANSVARLIG FOR AKSJON
STUDENTRABATT I TROMSØ
er Tromsøstudentenes idrettslag (TSI)
kontoradresse: Universitetet i Tromsø
Hovedgården
Tlf. 77 64 45 79

KULTUR

Nordens Paris? Hmnh!!

En meter høye snøskavler er allerede blitt en skrekkenes klisjé blant oss søringer som er lokket opp hit til utelivets paradisi på Nordkalotten. Så har vi noe å snakke om. Tromsø har til tross for alle sine kuldegrader en fantastisk utelivkultur.

16. mai stod jeg ute i kø i den kalde vårlufta som en tålmodig gammelsovjeter. Noen venner av meg er fast inventar på Colosseum, og overtalte meg til å bli med dit. Byens hotteste sted for tida, ble det meg fortalt. Hot var det. Jeg trengte ikke selbuvottene mine på meg der inne, nei. Etter nærmere ettersyn oppdaget jeg den korrekte bekledding blant de bedrevitende og erfarne Colosseumvankere. Miniskjørtet. Plutselig forstod jeg hvorfor Hennes & Mauritz ikke går konkurs her oppe i isødet. Jeg hadde havna på selveste Hawaii. Mer kitch kunne det ikke bli. Trodde jeg.

Jeg håper virkelig ingen patriotisk italiener forviller seg til dette vanvittige sted. Riktig nok har de hengt opp et bilde på veggen som forteller de kunsthistorieinteresserte forskjellen mellom joniske og doriske søyler; for de som tar seg tid til å studere veggene. Det er kanskje ikke til å unngå, siden de har dekorert glassfibertapetet med strax-malerier fra greske krukker. En liten bommert, men siden det er mange som blander mellom gresk og romersk kultur, er det kanskje ikke så farlig. Ei heller å blande skotsk og irsk. Barkultur og engelsk språk har de jo begge steder, så pytt, pytt. Og musikken kommer jo opprinnelig fra gateslummen.

Nåja. Etterhvert forstod jeg at jeg hadde tatt feil. Det var et Colosseum. Jeg hadde i mylderet av folkevandring havna mot kanten av dansegolvet. Der pågikk det en blodig kamp med spisse albuer og skarpe blikk. Kampen for kroppslig utfoldelse etter rytmen. Mange måtte bukke under for sine overmenn og -kvinner. Som offer for underholdninga. Plutselig spilte DJ-negeren på podiet rolig musikk som indikerte at sjekkearenaen nådde sitt klimaks. Plutselig var jeg omringet av gladiatører med våren bak bukse-smekken og adrenalin i pupillene. Kom nærmere og nærmere. Nådeløst.

I all hast forlot jeg Romerriket og trakk inn deilig frisk og kald natteluft i Storgata.

©Marte Holmen

GLASUR

glasur: spalte for deg som ønsker å uttrykke humøret ditt offentlig.

Jeg er kjempeglad fordi: Jeg er kjempesur fordi:

– næringslivet, staten og kirken i Norge fungerer bra

– folk ikke syns næringslivet, staten og kirken fungerer bra.

Harald Eia, Jan Tore i Lillelørtdag og moromann i NRK

En desertørs bekjennelser

Man tuller ikke med hormoner og slikt. Ikke under en hjemmeeksamen, og definitivt ikke mens man bor her i Tromsø. Ihvertfall ikke når jeg vet at det er syvogtyve varme-grader i skyggen nede i sør fordi en kamerat selvfølgelig må fortelle meg det når jeg ringer.

KULTURKASSETT

Så plutselig og uventet blir jeg tatt i bakhold. Fullstendig overrumplet. I had it coming. Vårkåtheten har tatt meg, og det per telefon. Det passer bare så jævla dårlig akkurat nå. I går på vei ut av UB-kjelleren, for eksempel, var jeg inne i en meget konstruktiv tankegang. Jeg var på god vei til å finne ut hvorfor universelle velferdsytelser ikke fører til en rettferdig fordeling, da HUN plutselig sto foran meg i køen. En vanvittig sjarmerende føflekk midt på kinnet ødela alt. HUN smilte nesten til meg (smilet sneia meg i det HUN smilte til ei som sto bak meg), med det resultat at jeg ble skadeskutt.

Til tross for skuddsåret klarte jeg å slepe meg ut av UB-kjelle-

ren og tilbake til HQ (hovedkvarteret). En titt ut av vinduet fikk meg raskt på bena igjen, for trompsværet i mai kurerer enhver form for beskytning av det kaliberet jeg var utsatt for. Mobiltelefonen skrus av og jeg tar dekning i det telefonfrie bomberommet.

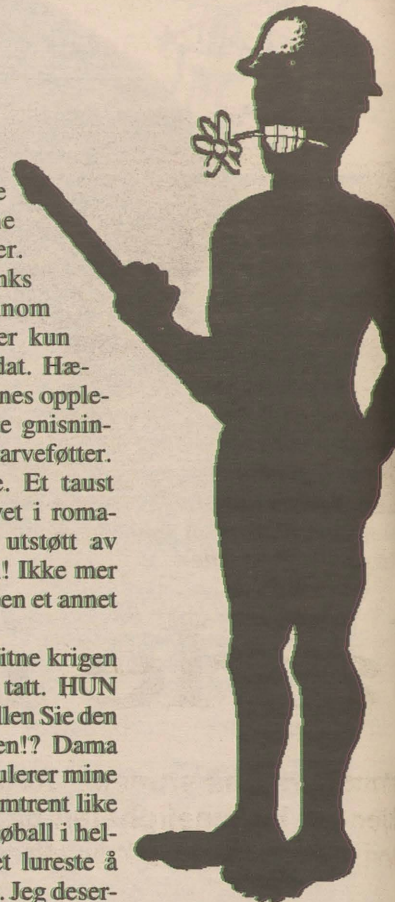
Et ondskapsfullt glis brer seg idet det går opp for meg at jeg til en viss grad har klart å ramme fienden sin infrastruktur. Nå kan jeg ikke bli vårkåt per telefonoverføring mer. Lettere flau over at jeg, voksne gutten, lot meg rive med på en så primitiv måte hengir jeg meg atter til akademiske sysler. Nærmere bestemt boken om Lisbeth Høltedahl sitt opphold i Veggefjord. Lisbeth er dama si, tenker jeg idet konsentrasjonen når uante høyder igjen. Kroppen slapper helt av. Den ekle vårstemningen er erstattet med tresmak i ræva, en akademikers Nirvana.

ALARM! INCOMING, INCOMING! Svarte f... Er intet hellig lenger?? Brutalt blir jeg revet ut av veggefjordidyllen og tilbake til slagmarken. Tankene mine

går til Midtøsten og Sarajevo og alle de stakkars kurderne hvor enn de nå er. Som en russisk tanks pløyer HUN gjennom lesesalen, og jeg er kun en stakkars fotsoldat. Hælene på skoene hennes oppleves som den rustne gnisningen fra tanksens larveføtter. Krig er et helvete. Et taust skrik, ofte beskrevet i romaner og slikt, blir utstøtt av kroppen min; «Nei! Ikke mer tortur! Gå og vær pen et annet sted!»

Men i denne skitne krigen blir ingen hensyn tatt. HUN skriker til meg: Wollen Sie den totalen Krieg haben!? Dama er gæærn. Jeg kalkulerer mine sjanser til å være omtrent like store som for en snøball i helvete. Så hva er det lureste å gjøre? Selvfølgelig. Jeg deserterer.

Nå har jeg søkt asyl i fiendens HQ. Å vende hjem er umulig, for desertører blir ikke nådig behandlet. Jeg velger heller å underlegge meg HENNES tortur hver kveld med

stoltheten i behold. Forturere må hun jo.

Om jeg liker det annen sak...

Geir Kas

– nå
alene i
hylla!

Fra tirsdag 7. mai har et flunkende nytt blad fra Bladkompaniet stått i hyllene i det ganske land; ERNIE dyp- per nå tærne alene! Den kjeke ung-

karen har blitt så populær at forlaget har forært han et eget månedlig blad i stedet for å gjemme han bort blant tøytygrer.

Verdensnyhet: ERNIE HAR TATT BARTEN! Yes, det er en leppebørste-løs ungar som i det første nummeret svinger seg på nye beiter...I følge Bud Grace er årsakens kjerne tidsbesparelse, det tar nemlig fem sekunder å

tegne barten som nå er borte...! Uansett, det ser ikke ut som noen i serien har fått varige mén av den voldsomme forandringen. Sid er stadig like sleip, Doris er stadig ute etter å lenke Ernie fast i hymens evige lenker, etc.etc.

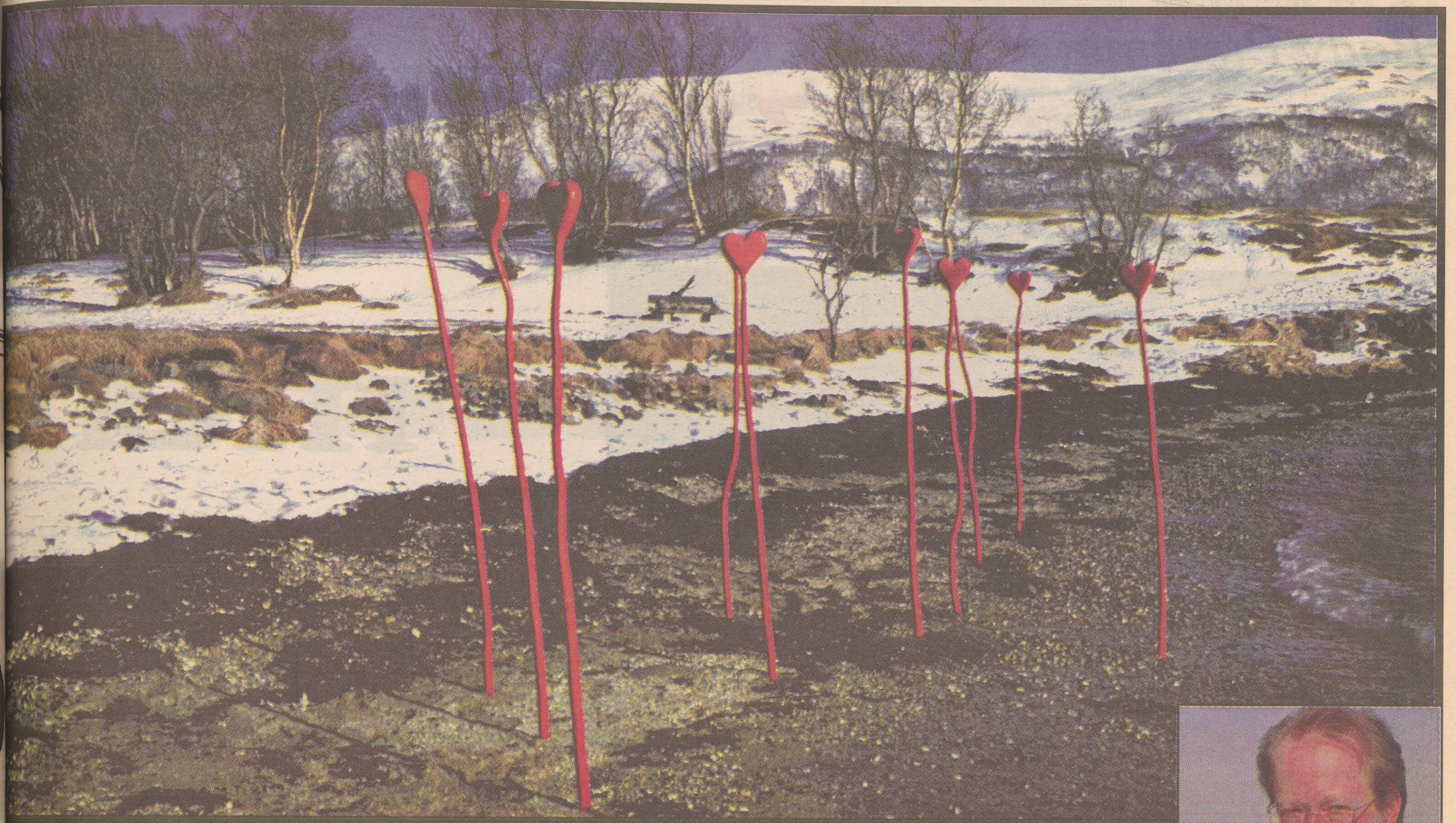
I tillegg til Ernie selv, blir det servert andre smakfulle retter. Bayonne Dagblad gir leserne de ferskeste nyhetene fra gårdsda- gen om hva som skjer i Ernies hjemby Bayonne og serien Ma- dam & Eva slår til med veltegnat,

glimrende, satirisk hu- lingen er lagt til et ty- klasse-hushold i det Sør-Afrika med en hv- husfrue og hennes svar- derske i rollene. I til- verdenspremiere på to- rier; småmorsomme P- er en fotballgal bussj- milie-tilbehør, og ser- og Pestus. En sløv ung- lerotta som plutselig i- bel med Pappas tidli- datteren Rosemarie.

Dessverre er det og så kjedelig serie. Dyr- ikke akkurat noen L- der i verken ide eller- resten veier mer enn- de 18,50-!

Ernie-bladet har trinn enn Pamela A- mer biologisk medbry- morsommere å tilbrin- selskap med, bedyt- Hernando DeSoto(!).

U Elin Førsvund

Hjerteskogen vokser. Den skal egentlig bestå av mange flere hjertetrær. Den vokser sakte, men sikkert. Snart kan man vandre inn i Jarles forunderlige verden.

BEGGE FOTO: THOMAS HARRIS

Jarle i hjerteskogen

Kunstner først, så student. Jarle Stunner er 30 år gammel, kunstner og kunsthistorie student. Han kjenner hemmeligheten bak telefonledningenes krøll, og vet hvordan det er å få søknaden sin avvist ved Statens Kunsthøyskole. Utopia har tatt en prat med ham om kunsten.

Jarle Stunner, kunstner og student.

Thomas Harris

Jarle Stunner er en underlig fyr. Litt unnlidelig og snodig vandrer han rundt i studentmiljøet. En sann studentsjel som har kommet inn i varmen fra en fortid som abeltvinner. En aktiv kaffedebattant og tanker.

Er du kunstner eller student?

Det er kunsten som er det viktigste for meg. Det å få teoretiske vinklinger er en styrke for det jeg holder på med. Om jeg er kunstner er et vanskelig spørsmål. På en måte er alle kunstnere. Uansett hva man lager så er det kreativt. Om det er en bil eller skulpturer så er det en kreativ prosess. Jeg er derimot ikke medlem av institusjonen kunst. Det er målet, forteller Jarle.

– Det er institusjonen kunst som definerer hva som er god kunst og hva som

ikke er det. Det verst er at jeg er litt enig i at det er sånn det skal være. Det er derfor jeg er restriktiv med å kalle meg kunstner. Jeg er jo ikke tatt opp i det gode selskap.

Hvor lenge har du vært en kunstner, om jeg får bruke det ordet om deg?

– Skriv gjerne kunstner. Jeg har tegnet så lenge jeg kan huske, men det var først i 18-19 års alderen det våknet at man kunne bruke tegningen som uttrykksmiddel, forteller Jarle.

– Til å begynne med tegnet jeg bare. Jeg mener at tegning er alfa og omega når det gjelder all billedkunst. Dette er en ganske klassisk oppfatning, og ja, jeg kan tegne en hånd. Har gått på 1 år på Brumunddal kunsthøyskole og 2 år på Asker kunsthøyskole. Det var når jeg gikk på Asker kunsthøyskole at jeg begynte å uttrykke meg med skulpturer. Så jobbet jeg i en periode på en kabelfabrikk. Jobben min bestod i å kveile

telefonledninger. Det var slitsomt, men jeg tjente nok penger til å leie meg et hus og innrede et atelier, fortsetter Jarle.

– Det var en nyttårsdag i '94. Det stod en container utenfor fabrikken. Jeg gikk helt berserk og rev alt jeg noensinne hadde lagd i filler. Måtte bare kvitte meg med det. Jeg måtte legge alt i grus for å begynne på nytt igjen. Etter dette tok jeg bevisst ett års pause fra kunsten. Det kan nok kalles en slags renselsesprosess.

Hvordan definerer du kunsten din?

– Jeg forsøker å utvikle et symbolspråk. Bruker enkle lettforståelige symboler. Kunsten min baserer seg på bevisst bruk av symboler for å formidle opplevelser. Mange oppfatter min kunst som surrealistisk.

Er den det?

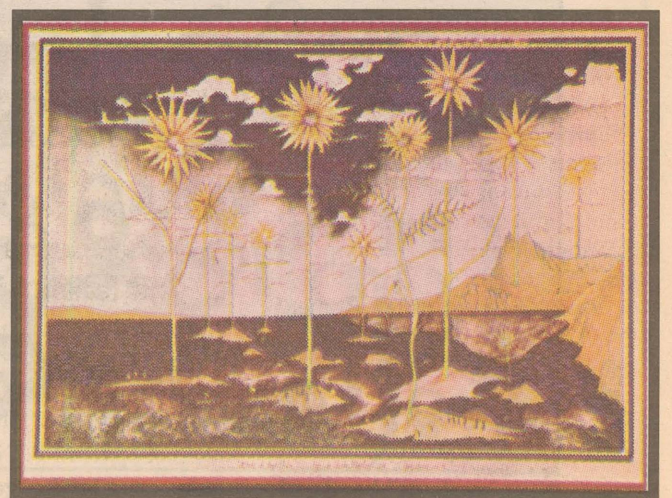
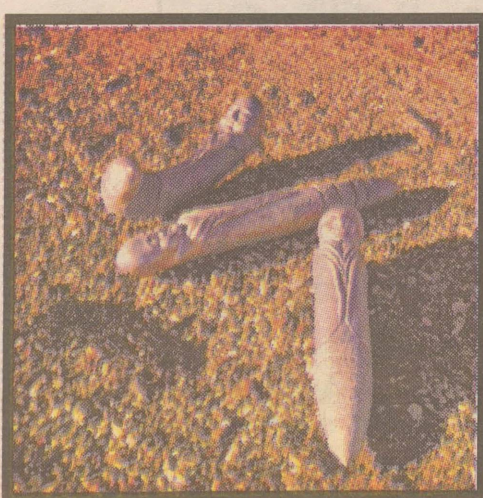
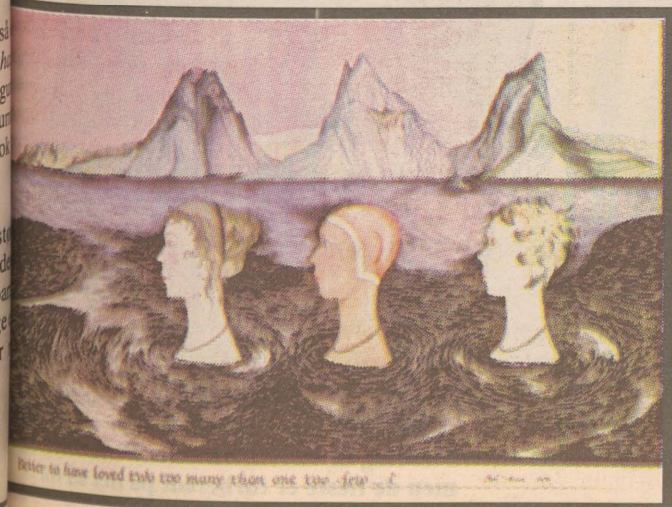
– Bildene mine er ikke surrealistiske. De er basert på bevisst tro av religiøs natur.

Kunsten skal først og fremst oppleves, føles, sanses, en typisk åndelig greie. Det intellektuelle kommer i andre rekke.

Hvordan er det å være kunstner og student?

– Jeg har friheten til å lese når jeg vil og jobbe med kunsten min når jeg vil. Selv om jeg anser meg selv som kunstner først og så student, er det befriende å ha noe annet enn kunsten å støtte seg til. Det er derimot veldig vanskelig å prioritere mellom de to. Dessuten har jeg ikke noe atelier så det er vanskelig å jobbe seriøst. Jeg kan ikke sove i olje og terpentinlukt. Så jeg håper på å komme inn på Statens Kunsthøyskole, avslutter han.

Jarle Stunner har søkt før, og søkte i år også, men desverre kom han ikke inn. Men like sikkert som hestehoven kommer Jarle til å levere inn sine søknader, og til slutt blir han sikkert tatt opp i det gode selskap.

Body Piercing:

Ikke

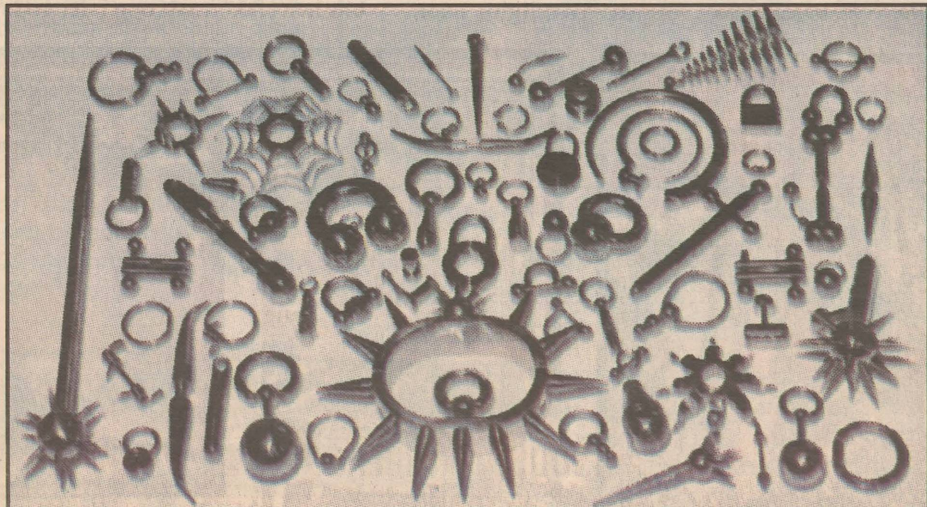
SMERTE

- men

Pistachio Kumquat fra USA piercer Tromsøværingene og andre som kunne ha interesse av det på Klipperiet.

FOTO: ÅSGEIR JOHANSEN

Noen av de dobber og gjenstander man lar henge på seg.

FOTO: SAVAGE TATTOO

- For meg har det vært en måte å vise avstand fra samfunnet, sier Pistachio Kumquat fra USA. Han er det nye tilskuddet til utøvende kunstnere her i byen. For piercing er ikke bare en smertefull opplevelse. Det er også en kunst. Alle kan pierce seg selv, men det er alltid en fare for infeksjoner, hvis det ikke blir gjort av en som har peiling eller tar ansvar

Livsstil

- For meg har piercing alltid vært en del av kulturen i de miljøer jeg har vokst opp i, sier Pistachio. Han fikk sin første piercing allerede for fem år siden. - Jeg har alltid hatt et åpent sinn og ville gjerne vite hva dette dreide seg om, fortsetter han, snarere enn å la folk fortelle meg hva jeg burde gjøre og føle liker jeg å finne det ut selv.

- Melde meg ut

På spørsmål om hva piercingens betydning er blir han engasjert og understreker at han kan ikke gi andre svar enn de han har kommet fram til selv.

- Først var det en måte for meg å melde meg ut av samfunnet på, holde A4-menneskene borte, men siden har piercing fått ny betydning for meg. Det er også svært seksuelt og det innehar en viktig åndelig dimensjon, som jeg nettopp har begynt å oppdage og utforske.

Smerte for gudene

- De første oppdagelsene av pi-

ercing skriver seg fra afrikanske og brasilianske stammer, og grunnen til at jeg blir så veldig interessert i piercing, er at de har egne røtter, sier Pistachio. De nedstammer fra Cherokee og Sioux-indianerne.

Disse stammene, som de andre, praktiserte piercing som en måte å ofre seg selv til gudene ved å oppleve smerte. Ofret man mat og drikke til guden noe han allerede hadde opplevde man smerte for guds skyld ga man noe som ikke hadde.

- Det er litt rart at jeg hører at: «joda, disse gjør praktiserte piercing, slik som de det og det betydde for men man får aldri vite hva de holdt det rent. Denne siden har jeg lyst til å mer om. Det er blant annet for jeg og kjæresten min se til Afrika.

Trend

Mange reagerer sterkt på at dy piercing har blitt en trend, men Pistachio har ingenting å si om det.

- Jeg synes det er fint at han, vi har alle sammen på like sider ved vår personlighet og kropp, og vi bør oppdage Piercing er en slik måte å uttrykke seg selv på.

FOTO: ÅSGEIR JOHANSEN

Piercing er smertefullt, sier Pistachio, men de fleste er forberedt på det så det blir det ikke så ille.

...va får tilsynelatende normale mennesker til å omfavne smerte i et
 uforsøkt forsøk på å dekorere sin egen kropp med ting som vil få
 de fleste av oss til å trekke oss unna i smerte, samtidig som man ser
 på med en morbid, ufrivillig fascinasjon?

En livsstil

– Det hele begynner kanskje
 som en trend, men det setter sitt
 preg på en, siden opplevelser er
 rike. Selve hullet er kanskje
 engstelig, men det du har opp-
 levde er det ikke, sier Pistachio.

– Selv om piercing er min
 måte å vise avstand til samfun-
 net, har jeg ikke mistet all tro til
 samfunnet, så jeg blir ikke å mo-

difisere kroppen min slik at det
 aldri kan leges, understreker Pis-
 tachio.

– Et eksempel på dette er å
 tatovere seg i ansiktet. Jeg har
 stor respekt for ungdom som prø-
 ver å gjøre noe med situasjonen
 i verden, og skulle gjerne vært
 en av dem. Men jeg har en an-
 nen mening med livet mitt akku-
 rat nå, en mer personlig en, men

jeg vil at de skal vite at de har all
 min respekt, avslutter Pistachio.

Pistachio kommer til å være i
 Tromsø gjennom mesteparten av
 sommeren, og er å treffe på Klip-
 periet etter 14.00 de fleste da-
 ger, hvor han har sitt eget lille
 «kontor.»

U Åsgeir Johansen

...del av piercingen er å komme i kontakt med urmennesket i seg selv. Folk som driver på med
 denne noe sære kunsten snakker om en stammebevissthet og -tilhørighet.

FOTO: SAVAGE TATTOO

En garde!

13-16. juni arrangeres det kurs i teaterfek-
 ting her i Tromsø, det andre noensinne
 nord for polarsirkelen. Og kurset er ikke
 bare beregnet på teaterfolk.

D'Artagnan, Cyrano, Romeo, Robin Hood... Felles for dem
 alle er at de ikke bare er å finne i leselig form, men også tidvis
 figurerer i film eller på teaterscener. Her stiller de et særskilt
 krav til aktørene som skal gestalte dem, i tillegg til den
 sedvanlige pasjonsutgytelse - de må også kunne fekte. Med
 smil og stil. Dette har igjen avfødt en helt spesiell teaterdis-
 plin, *stagefighting*, eller på godt norsk *scenekamp*. Scene-
 kamp omfatter iscenesettelse av alle slags voldsomme opp-
 trinn til bruk på scene eller i film, uten at de involverte
 kommer til skade på noen måte, og igjen uten at tilskueren
 gjennomskuer illusjonen. Da kommer både moderne sports-
 fektning og kampsport til kort. Konkurransen er tvert imot far-
 lig, samarbeid og kommunikasjon er det bærende prinsippet.
 Skal man tro arrangørene, er scenekamp nettopp derfor en
 overraskende sosial måte å trene på. Kontroll og sikkerhet er
 essensielt. Og alt er selvfølgelig juks fra ende til annen, fra
 ørefiksen som tildeles den framfusede yngling til det mektigste
 judokast. Sindige menn og kvinner har også lagt ned et om-
 fattende arbeid i å rekonstruere mer historisk riktige fektesti-
 ler for alt fra middelalderens tohåndssverd til 1700-talls sirlig
 utsmykkede hoffkårder.

I det store utland er scenekamp etterhvert blitt en ganske
 utbredt og anerkjent nødvendighet for forsvarlig framføring
 av mange stykker, ikke minst Shakespeare-produksjoner. Nor-
 disk Scenekampforbund ble stiftet i 1995, og har så smått
 begynt å spre det glade budskap gjennom kurs og seminarer
 også her i landet.

Instruktør på kurset her i juni er John Robert Beardsley,
 scenekampguru med internasjonal pondus, med flere filmer
 og godt over 300 teateroppsetninger på samvittigheten. Kur-
 set er tilrettelagt for både begynnere og viderekomne og vil
 omhandle teknikker for simulering av slåssing på tørre never,
 samt fektning med tohåndssverd, kårde og dolk.

Og hvem er så målgruppa? Alle med teaterinteresse og en
 gjøgler i magen, selvfølgelig. Rollespillfriker, historisk inter-
 esserte og dem med bakgrunn fra kampsport, kanskje. Alle
 som kunne tenke seg å forsøke litt forløsende og anakronis-
 tisk voldslek. Jenter. Du?

Interesserte kan ringe på telefon 77 67 13 01, for mer
 informasjon.

U Kristoffer Jørgensen

Nordnorsk visetechno

Etter en turne til Alta med snøstorm over Kvænangsfjellet,
 kolonnekjøring og tauing av en aldri så liten trailer har Minus
 Maja klart å manne seg såpass opp at de kan holde konsert
 fredag 24. mai på Kulturkaféen (3.etg over Fretex). De har
 komponert tre nye låter til denne konserten, så i tillegg til
 gamle slagere skulle det være nok å by på.

Minus Maja er kjent for sin særegne blanding av techno,
 pop og visesang, og det er verdt å ta seg turen dit å høre på, og
 hvis du skulle lure på det så har kulturkaféen alle rettigheter
 så alt er i orden med å ta seg et glass øl eller kanskje rødvin.
 Dette er gitaristens siste konsert for bandet. Litt leit er dette,
 for det passer ikke bandets stil å ikke ha en gitarist fra Bærum
 lenger.

Men Minus Maja slutter ikke å opphøre for det. De reste-
 rende bandmedlemmene fortsetter å arbeide seg videre opp-
 over berømmelsens tinder og håper fremdeles å slå igjennom
 som Tromsøs største studentband.

U Pernille Ødegaard

Forskningens nemesis

FOTO: GEIR KASTMO

Åstedet er Lysgården på MH. To unge damer diskuterer vitenskap og etikk. En forholdsvis vanlig diskusjon blant studentene, men likevel så spesiell. Den ene er rekruttert fra det bioteknologiske miljøet, den andre er hovedfagsstudent i religion-

svitenskap. Panelets utgangspunkt er interessant fra et diskusjonsperspektiv. Meningsforskjellene skulle være grunn nok til å følge engasjert med hva de to unge damene har å si.

Vilde Reichelt (VR) er hovedfagsstudenten i religionsvitenskap, og er opprinnelig tilknyttet Universitetet i Oslo.

– Jeg er opptatt av hva som er viten. Videre er jeg opptatt av hva som er drivkreftene bak menneskets trang til å skape en objektiv vitenskap, og en objektiv forståelse av virkeligheten. Hva er det vi i bunn og grunn ønsker å oppnå ved denne typen forskning? spør Vilde.

Anne Myhr (AM) er representanten fra bioteknologi, der hun er stipendiat fra virologisk avdeling.

– Jeg mener at teknologi er årsaken til at mennesket fungerer i sin tid, forteller Anne.

Studenter haster forbi oss mens vi diskuterer noe så viktig som framtida. Vil bioteknologiene være vår tids guder? Det viktigste spørsmålet er hvor grensene egentlig går for menneskelig innblanding i naturens gang. Konfliktpotensialet er stort mellom de to vitenskapelige retningene som er representert.

VR: Hva er vitenskap? Hva vil man med genteknologi? Slike spørsmål stiller jeg meg når jeg tenker på bioteknologi. En av mange religionsvitenskapelige tilnæringsmetoder er å oppfatte religionen i forhold til dens sosiale funksjoner. Hvordan virker religionen inn på relasjoner mellom mennesker. Hvilke normer og regler er det vi gjennom religionen tilegner oss, og hvordan virker dette inn på miljøet vi befinner oss i? Dette vil variere fra religion til religion, og er utgangs-

punktet for den etikk vi som mennesker tilegner oss. Religiøs etikk er derfor ingen entydig sak. Et av mange religionsvitenskapelige standpunkter er at religion handler om relasjoner mellom mennesker. Religion handler om hvordan regler og normer er konstruert innenfor et system, og hvordan man skal forholde seg til disse.

AM: Ser man på vitenskap ut fra et historisk perspektiv ser vi at teknologi er årsaken til at mennesket fungerer i sin tid. Helt fra den industrielle revolusjon har livskvaliteten til menneskene forandret seg, forhåpentligvis til det bedre. Jeg ser på utviklingen av genteknologien som en videreføring av evolusjonen. Det teknologiske arbeidet som er fullført og utviklet har hjulpet menneskeheten dit hvor den er i dag. Livskvaliteten som mennesket har opparbeidet innebærer korte arbeidsdager, lang levetid og mye fritid. En slik utvikling ville ikke skjedd uten vitenskapen. Vi ville ikke siddet her på MH i dag hvis det ikke hadde vært for vitenskapen.

VR: Men genteknologien har jo tatt helt av. Hvor er etikken, eksisterer det etiske grenser innenfor denne typen forskning? Jeg mener at genteknologi kan ha store konsekvenser for fremtiden. Konsekvenser som vi ikke ser omfanget av riktig enda, men som vil stå som en brutal virkelighet hvis bioteknologien slår feil og skaper uopprettelige skader.

AM: Når man starter et prosjekt er det for at man ønsker å få

ny kunnskap på et felt. Det er ofte senere at man får presentert ulempene. Et eksempel på dette er utviklingen av kjernekraften. Alle vet hvilke konsekvenser kjernekraft kan få, men dette viste man lite om i Oppenheimers tid. Framtiden fikk smake baksiden av den medaljen. Forhåpentligvis har vi tatt lærdom av dette. I dag ser vi opprettelser av etiske komiteer. Bioteknologinemnda viser en voksende etisk refleksjon innen felt som genteknologi og bioteknologi. Begrunnelsen for etikk innen disse feltene er faren denne teknologien utgjør, og et ønske om å evaluere dennes videre utvikling.

VR: Er det mulig å stoppe det jaget som har startet innen bioteknologi? De fleste har et forhold til hvilke konsekvenser genmanipulering og teknikker innen bioteknologien vil kunne få. Tenk om denne utviklingen plutselig falt utenfor menneskelig kontroll. Man kan ikke til en hver tid vite hvordan planter, mennesker, dyr og organer vil reagere på ulike behandlinger. På et eller annet tidspunkt vil vi måtte stoppe utviklingen. Jeg for min del mener at vi har kommet langt nok.

AM: Vi kan styre utviklingen, ikke stoppe den. Det fine med mennesket, og som skiller oss fra andre skapninger, er at vi hele tiden er på søken etter noe nytt. I dette tilfellet er det søken etter ny kunnskap. Innen vårt samfunn har vi en rekke problemer som må løses. Matproblemet i Den tredje verden er et eksempel. Innen planteforskningen jobbes det for

eksempel med å skape en plante som kan brukes til mat, og som tåler ekstrem tørke og stor salt- holdighet i jorden. Vi oppsøker problemene der de finnes.

VR: Det ser ut som dere har kommet inn i en ond sirkel. Nivået på problemene som dere ønsker å løse skyves stadig oppover, de blir stadig mer komplekse og flertydige. Hvorfor kan ikke vitenskapen generelt, og bioteknologien spesielt, sette et tak for hva som lar seg løse. Religionshistorien har mange eksempler på at tørsten etter viten og kunnskap kan ha fatale konsekvenser. Ut fra et kristent etisk ståsted, skal man ikke spise av kunnskapens tre i edens have. Poenget er at kunnskap og vitenskap som dette kan være farlig. Resultatet kan til slutt bli noe helt annet og uforutsatt enn det vi hadde regnet med. Jeg mener at vi burde vise en større ydmykhet i forhold til de krefter som ligger til grunne for vår streben etter stadig høyere mål.

AM: Jeg mener at bioteknologi har fått et negativt rykte som det ikke fortjener. Jeg ser også muligheter for at vi kan prøve å følge utviklingen innen dette feltet. Dette kan gjøres ved at forslag til lover som regulerer beslutningsprosesser angående genteknologi og bioteknologi kan fattes og styre utviklingen basert på føre var prinsippet. Samtidig skal de støtte opp om en bærekraftig utvikling og samfunnsmessige etiske og sosiale hensyn.

U Ola Bratlie

Ord fra en reise

Et av de massive boligområdene rundt St. Petersburg.

FOTO: STEIN IVAR MONA

Et språk har mange ord, hvorav flere har ulike betydninger. Til noen kan det knyttes helt personlige opplevelser og erfaringer.

Jeg kommer ruslende nedover Tsjaikovskijgaten i St. Petersburg en overskyet januardag. Komposistens storhet gjenspeiler seg ikke i gatens utseende. Det er fullt grøfter på kryss og tvers her, og det foregår en slags form for reparasjon. I sommer, da jeg var her for første gang, var det også slik, og det har ikke skjedd de helt store forandringer siden den gang.

På et gatehjørne står det noen gutter og røyker, og gjør sitt beste for å se tøffe ut. Fra en av sidegatene lyder det musikk, det er en eller annen gammel, kjent sangerinne som synger en eller annen gammel, kjent russisk folkemelodi. Volumet står på for høyt og høytaleren prøver forgjeves å gjengi nostalgien i denne sangen. Jeg stopper opp på gaten, ser meg omkring, iakttar de gamle husene.

De er gråe og skitne, slik som vi ser dem på TV, men arkitekturen og detaljene er på nært hold fantastiske. Det er som å se en gammel kvinne med et rynket ansikt. Bak rynkene ser man en ungdoms skjønnhet og et langt liv, riktignok påvirket av tidens smerte, men med en egen sjarm og skjønnhet.

Da, akkurat da, kommer det en følelse til meg. I dette sekund kommer jeg til Russland. I dette sekund setter verbet «å være tilstede» seg fast.

Pannekaker

Det skulle ligge en restaurant som selger meget gode russiske pannekaker her i området. Joda, rundt neste hjørne ser jeg et pannekakerformet skilt som det ikke går å ta feil av. En markedsføring som alle har forutsetninger for å skjønne, noe som gjenspeiler seg

i klientellet. I det ene hjørnet sitter det et par amerikanere som snakker på bredeste engelsk, og ved et annet bord sitter det noen som ser mistenkelig skandinaviske ut. Svensker. Jeg setter meg ned og lurar på om det er mulig å se på en person at han går rundt med en halv årslønn (russisk sådan) på innerlomma.

Det var i dag jeg skulle betale for deler av mitt studieopphold her, men det viste seg at de skulle ha betaling i rubler, og der satt jeg med studielånte amerikanske dollar og følte meg veldig utsatt for ran og mord. Etter denne opplevelsen kommer jeg ikke til å glemme substantivet «mistenksomhet» og adjektivet «uansvarlig».

Studenthjem

Vel innlosjert på et studenthjem, begynner jeg så smått å venne meg til at langt de fleste snakker russisk her, og at det er en utfordring som først og fremst er morsom, men av og til noe slitsom.

Heldigvis er russere et vennlig folk. De har stor tålmodighet med utlendinger, som etter å ha vært innoen et par gale kasus og rotet med aspekt og det som verre er, kommer frem til at de skal ha et brød. For øvrig ser det ut som om alle straks ser at jeg er utlending, og det lenge før jeg har sagt noe.

Tilbake på studenthjemmet legger jeg meg for den første natten i en påtatt forvissning om at dette går bra. Samtidig er jeg glad for at det er store vinduer som slipper inn mye lys. Et fint rom. På natten våkner jeg, gardinene står tretti grader ut i rommet og temperaturen er under trivselspunktet.

Etter en kort konferering med

ordboka lærer jeg meg substantivet «teip» og adjektivet «bred».

Stor og liten

St. Petersburg er en by med over fem millioner innbyggere. Det forhindrer ikke at jeg plutselig treffer en av de russiske foreleserne på russisk i Tromsø. Substantivet «sammmentreff» er her ved lagret i langtidsmindret.

Storbyen St. Petersburg er for meg en by med en slags malplassert stillhet. Hvordan kan det finnes steder inne i en stor by hvor det til tider og steder hersker en landsens ro. Man kan sette seg ned på en benk i en av de mange parker og føle stillhet og ro i denne millionbyen.

En følelse av god plass sniker seg frem, innbyggertallet tatt i betraktning. Akkurat denne plassfølelsen går raskt over når man beveger seg inn på et offentlig transportmiddel. Hvor i all verden kommer alle disse menneskene fra, hvor skal de alle sammen, og hvordan er det fysisk mulig å fylle en metro så til de grader?

Etter å ha reist en lengre distanse i rushtiden har man tungt for å glemme adverbet «trangt» og verbet «å dytte».

Fremtid

I sommer ble jeg kjent med noen russiske ungdommer, og etter å ha ringt etter en i lengre tid på feil telefonnummer uten å få svar, viser det seg at vedkommende har flyttet.

Substantivet «ergrelse» er inne for godt. Vi treffes, og via ham og hans venner kommer jeg russisk ungdom og deres oppfatning av Russland litt nærmere inn på livet. Noen av disse er optimistiske når det gjelder Russlands fremtid.

– Dette er bare en overgang, sier Igor, 22-årig student. Vi kan ikke vente oss at etter sytti år med ett system, vil et annet fungere

helt ok med en gang. Det vil ta tid, hvor mye tid vet jeg ikke, men Russland er et rikt land og har helt sikkert en bra fremtid foran seg. Her lærer jeg ordet «Det blir nok fest i gata vår også».

Vladimir, 20, er av en annen oppfatning. Han går fra jobb til jobb, og på det som er av fritid leser han engelsk og har et ønske om å komme seg til vesten. Jeg prøver å si ham at alt i vesten er langt fra så bra som vi liker å fremstille det.

Han svarer meg med at det er han klar over, men at der er det i alle fall bedre sjanse for å få en jobb og leve normalt, mens i Russland er det en sjanser for at «de gamle gutta» skal komme til makta og gjøre livet surt for de fleste og søtt for noen få.

– Det blir kanskje ikke som det var før, men etter hvert vil det gamle systemet snike seg tilbake og folk vil få mindre frihet til selv å velge sin skjebne, selv om denne også i dag er begrenset. Det handler først og fremst om å overleve. Jeg blir sittende og tenke litt, og substantivet «usikkerhet», samt verbet «å frykte» finner sine plasser.

Fortid

Vinterpalasset – navnet vekker en eller annen følelse for de fleste. Etter et par besøk med nærmest nakkesleng som resultat, er det bare å gi seg over. Det er veldig fint, men man hadde ikke trengt å stille ut kunst fra ulike perioder og land her.

Rommene og interiøret er i seg selv nok til å lure på om det er mulig å bo et slikt sted. Det er tydelig at vedkommende som bodde her hadde god råd, samt et enormt markeringsbehov. Hva kan ellers være grunnen til å bruke så mye gull på for eksempel en trapp?

Den institusjonen som jeg stu-

derte ved arrangerte flere ekskursjoner, og det var alltid ett eller annet slott som skulle besøkes. Dette var interessant, men jo flere slott jeg så, desto mer vokste det et spørsmål frem i meg. Hvis noen få var så veldig rike, vil ikke det bety at veldig mange var fattige?

– Vanlige mennesker på denne tiden levde under meget kummerlige forhold, svarer guiden meg på ovenstående spørsmål, jeg får bekreftet min antagelse og synes det rekkes med slottsbesøk for en stund. Substantivet «urettferdighet» og verbet «å skryte» setter seg lett fast.

Good morning

I byen Pusjkin ble det et spontant besøk ved en barneskole. Vi spurte om å få komme inn og se, og ble deretter ført rundt på de forskjellige deler av skolen av en engelsklærerinne som var glad for å få snakke engelsk, fulgt av en hærskare med nysgjerrige barn. De samme barna begynte straks å snakke engelsk med oss, og da vi svarte på russisk, lo de hjertelig og koste seg stort.

Om de lo av min uttale eller av det faktum at jeg i det hele tatt kunne snakke russisk, er fremdeles uklart. Substantivene «livslyst» og «latter» forbindes med disse barna.

Retur

Plutselig skulle jeg reise. To måneder går fort. Og jeg som syntes at det holdt på å løsne så smått angående det å snakke russisk. I god tid før avreisen begynte jeg å tenke på når jeg skal komme tilbake til dette landet. En eller annen gang, sier jeg til meg selv, men føler at dette svaret er utilstrekkelig.

Det er noe som tiltrekker meg ved dette landet uten at jeg kan sette fingeren på det. Vårt nyhetsbilde gir et inntrykk av at stort sett alt er galt i Russland, noe som selvfølgelig ikke er sant. Mye kan gi pekepinne om at Russland er på vei til å bli et land der det er lite effektivt, overordnet styring.

Mafiaen er et faktum, og problemene med dennes økende makt lar seg ikke løse så lett. På den annen side er Russland ett av verdens rikeste land målt i naturressurser per innbygger.

Gjennomsnittet av befolkningen er godt utdannet. Man kan derfor tenke seg at dette landet kommer til å blomstre. Mulighetene til en god utvikling er absolutt tilstede, men om de blir realisert, er et annet spørsmål.

Vel hjemme i Norge forsøker jeg å forberede meg på best mulig måte til eksamen. Det blir liten tid til overs til å lese aviser og se på TV. Likevel forsøker jeg å få med meg nyheter og reportasjer fra vår store nabo i øst. Under en reportasje fra Russland blir det plutselig tungt å svelge, og det går opp for meg at dette landet betyr noe spesielt for meg personlig. Fra nå av husker jeg adjektivet «ubestemmelig» og substantivet «lengsel».

U Stein Ivar Mona

Selvportrett ca. 1890

Overraskende nok fikk Krohg støtte fra svært mange hold, både Dagbladet og Verdens Gang trykket støtteerklæringer på forsidene. Det var imidlertid der han helst kunne trengt det – i rettssalen – at han ikke fikk det. Saken gikk til slutt helt opp til høyesterett, der både beslagleggelsen og bøteleggingen ble opprettholdt.

Resultatet fra høyesterett ble en bot på 100 kroner for krenkelse av den offentlige bluferdighet og 50 kroner i saksomkostninger. Hvis man tar anklagen i betraktning var dommen egentlig latterlig mild, så man kan nok anta at Krohg hadde en viss sympati. Som det heter seg i domspremissene: «... men av hensyn til velanstendigheten og politiet kan vi ikke frifinne Krohg.» De kunne like gjerne sagt «tør vi ikke...»

Et par år etterpå ble den offentlige prostitusjon opphevet, og boken «Albertine» er blitt tillagt mye av æren for dette. Den var selvsagt ikke det eneste argumentet, men er

naturlig nok blitt stående som det ettertiden husker best. Det faktum at boken ble beslaglagt, viser dens nytte som anklageskrift.

Christian Krohg ble født i 1852. Moren hans døde allerede da han var ni, og hans far som var jurist, prøvde etter beste evne å ta seg av ungene. Han vokste opp sammen med sine fire søstre, og hadde ikke så mye kontakt med jevnaldrende gutter, de første årene. Det var først da han begynte i femte klasse og ble kjent med den senere kjente kunstneren, Eilif Peterssen, at han fikk en god kamerat. De aktet begge å bli kunstnere. Etter ønske fra sin far begynte Krohg på jusstudiet etter å ha tatt artium i 1969, men det meste av tiden tilbragte han sammen med Eilif, som da gikk på Eckersbergs malerskole. Karakterene hans ble da også temmelig middels – det var maler han skulle bli.

Da han spurte professor Gude

til råds om det å bli maler og fikk dennes greie, men svært alvorlige forklaring, skjønnte han at det ikke kom til å bli noen dans på roser. «Slik hadde jeg aldri før hørt nogen tale om Kunst. Det bragte mig til at vakle mer end alle andres voldsomme Anstrengelser for at faa mig fra mit Forehavende, men paa samme Tid følte jeg ligesom ogsaa sterkt, netop paa Grund af hvad han sagde og hvordan han talte, at det var feigt at lade være.» Han skulle senere få merke ofte nok hvilken intensitet og styrke i overbevisningen som krevdes av ham for å oppnå de mål han i kraft av sin begavelse satte seg.

Da hans far døde i 1873, etterlot han seg en mindre arv som gjorde det mulig for Christian å reise til Tyskland for å studere maleri.

Krohg dro til Karlsruhe og studerte under maleren Carl Gussow, og da Gussow allerede høsten 1875 ble kalt til et professorat i

Krohg

Da Christian Krohg ga ut romanen *Albertine* vakte den stor bestyrtelse i det «establishment». Følgen var beslagleggelse av boken, sak, og en diskusjon som tvang de fleste til å ta sin side. Ikke uventet ble rettsaken en diskusjon om uttryksfriheten i Norge, og like selvfølgelig fastslått at den ikke hadde fullt så gode grunner som grunnloven ga skinn av.

Tema: Christian Krohg

Berlin, fulgte Krohg og de fleste andre av hans medelever etter. Etter hvert fikk også Krohg solgt noen bilder til Kristiania Kunstforening, og for det ytterst konservative borgerskap i Kristiania, var det som en anerkjennelse å betrakte.

Gussow må ha vært fornøyd med sin elev. Krohg fikk tilbud om å bli «meistershüler» hos sin lærer, men takket nei – delvis av økonomiske grunner. Han hadde brukt opp arven fra sin far, og selv om han hadde fått solgt noen bilder til Kunstforeningen hjemme, var det dyrt å bo i Berlin. En annen ting er at kunstnerkretsen i *Hungerthurm* som de kalte seg, ikke var kjent for å se så nøye på skillingen når de fra tid til annen viste seg i bybildet.

Kunstnerne selv var mer oppmerksomme på de strømninger som rørte seg på kontinentet, og i et brev hjem til vennen Edvard Diriks, som nettopp hadde vært og sett bildene hans i kunstforeningen skriver han: *Saa Du har seet mine Dribilleder derhjemme Du ogsaa. Ja! ... Imidlertid indser jeg ikke, hvorfor jeg ikke skal ha Lov at male daarlige Billeder - ikke heller tror jeg, det er saa skadelig for mit gode Navn og Rygte, som alle gratulerer meg med. Folket gjemme er je endog saa dumme, at de ikke seer det er daarlige malt engang. [...] Jeg vil idetheletaget lægge mig paa at male "Bilder" og opgive kunsten.*

Så sent som våren 1876 ble han egentlig ikke kommet skikkelig igang som kunstner. Han begynte å få anerkjennelse ved å bli medlem i kunstforeningen, satte han seg i tvil, for det det var allment kjent blant kunstnerne om utstillingen i kunstforeningen var en samling menn som sto seg det dusten på kunstens var ute etter å male «ledende», og det måtte nok males i tidens drakt og stil.

I 1876 ble det adskillig kunstforeningen utelukket av kunstneren Olav Ruge opptrådte dermed som en ens bilde er forlenget og den arrogante måten kunstneren behandlet saken på. Han for en langvarig spillet man utba en forklaring på at kunstforeningen ble hele som en privatsak og vedkom utenforstående ikke kunstnerne(!), som ble sett på som det mest onde for at de bemidlet folk skulle få noe på veggen.

Flere av de nyere kunstnerne hadde på denne tiden kommet til Paris som den nye Mellemalderens Skredsvig, Heyerdal, Backer og Kitty Kielland lærte oppholdt seg noen år og fikk anerkjennelse i Salongen. Erik Wertheim

den sosialbevisste kunstneren

Bildet *kampen for tilværelsen* var så bestemmende for Krohgs sosiale bevissthet, at det også ble tittelen på hans selvbiografi

...opp kommet hjem og hadde seg ned igjen. Hjemme i Kristiania blusset imidlertid strid mellom kunstnerne og kunstforeningen opp på nytt igjen, denne gang fordi de hadde fordi de hadde utelukket et bilde av Thaulow. **Nu var det nok!**

...fant seg ikke lenger i tyrann fra det uvitende borgerskap. Krohg og Thaulow gikk til felts i Kristianias *kunstmobber* og hadde at også kunstnerne skulle ord med i laget.

...Det ble først og fremst Werenskiold som ble ansett som kunstner for aksjonen og som tok tyngste løftet, med sitt innlegg i kunstforeningens generalforsamling i desember 1881. Det reiser i den kjente kunstneren, der stort sett alle betydende norske kunstnere sluttet opp og boikottet kunstforeningen.

...Imidlertid ble også kunstnerne delidende fordi de ikke lengre hadde den økonomiske basis som kunstforeningens innkjøp tidligere hadde gitt. Dette ga støtet den første høstutstillingen som ble avholdt i november 1882. De leide lokale, og de hadde innredning for å gjøre det mest mulig behagelig og hjemlig». Thaulow ble plyndret adskillige av sine leiligheter for deres innbo, tillegget hadde de en teknisk nasjon – elektrisk lys! Kraften fra en «lokomobil» som sto i denterfundets bakgård og oste – men gildt var det. Juryen til utstillingen besto av

Frits Thaulow, Gerhardt Munthe og Nils Hansteen. Thaulow hadde satt Werenskiolds forslag i scene og ville vise publikum hva en kunstutstilling kunne bli til hvis kunstnerne fikk et ord med i laget, med en streng jury bestående av kunstnere.

Høstutstillingens suksess gjorde at kunstforeningen allerede samme år gikk med på en jury av kunstnere til sin årlige utstilling, men kunstnerne hadde fått blod på tann og ville ordne seg selv, uavhengig av disse gamle synsere. Allerede to år etterpå fikk de økonomisk støtte fra staten, og dermed var «statens høstutstilling» et faktum.

Etter flere opphold på Skagen og i Paris, var Krohgs bevissthet om kunst kommet til det punkt at han fant sitt eget uttrykk. Verden skulle males slik den virkelig var. På begynnelsen av åtti-tallet dukket *sypiken* opp i hans motivkrets, der han skildrer den fattige sypikens åk, og han malte flere lignende motiver som ble kritisert som «sosialt tendensmaleri». I 1884 malte han *Albertine i politilegens venteværelse*.

Han ønsket å male Albertines skjebne «... slik at du griper, rører, forarger eller gleder [...] nettopp ved det samme som har gledet, rørt, forarget eller grepet deg selv, for det er vel derfor du har malt ditt bilde vil jeg håpe. Hvis det er av andre grunner [...] så vil vi slett ikke snakke med deg. Snekkerarbeid har vi ikke

bruk for i kunsten, selv om det er utmerket gjort; da foretrekker vi virkelig snekkerarbeid.» Kunsten skulle gripe og ryste ved sin ubarmhjertige avsløring av virkeligheten. Denne tanken innleder han allerede i «syk pike» fra 1882.

Både Jæger og Krohg var oppvokst av læren om arv og miljø. De hadde begge ønske om å forandre samfunnet. Men to forutsetninger må da oppfylles. Man må ha tydelig bevissthet både om utgangspunktet og om målet. De ville fjerne klasseskillet og måtte for å oppnå dette skildre elendigheten. Dette måtte nødvendigvis vekke anstøt.

I 1886 utga han romanen *Albertine*, og fikk prompte en rettsak på nakken. Alle visste at prostitusjon fantes, man forarget sogar over den – men gjøre noe med den? Nei, man fikk heller la politiet holde dem under oppsikt. Og slik var det. Damer fra byens mindre bemidlede skikt som var naive nok til å promenerer langs Karl Johan ble fort lagt merke til av nidkjære politibetjente, og kunne risikere å bli innkalt til politilegen på bakgrunn av rene skjære rykter. Først stemplet på den måten med den skam det førte med seg, var veien til faktisk prostitusjon kort for mange av dem.

Nå var det imidlertid ikke Krohgs intensjon at romanen bare skulle være et kampskrift mot den offentlige prostitusjon. Det som opptok ham var den fattige kvinnes urettferdige og vanskelige situasjon. Det virker nesten skjebne-

bestemt at Albertine ender som hun gjør på grunn av samfunnets beskaftenhet. Nettopp dette bemerket også Hans Jæger i en kritikk av at Krohg skrev om noe som han ikke selv direkte hadde opplevet: «Som bogen nu foreligger, er den blot et stakkars indlæg i prostitusjonssagen - og det du vilde, Krohg, det var så uendelig mye mere.»

For å kunne forholde seg til bildene Krohg malte på denne tiden er det nødvendig å se på hvilke holdninger Krohg hadde til billedkunst og litteratur i samme periode. Krohg anerkjente ingen dogmer i sitt kunstneriske syn, og hadde ikke det med å lage manifeste og programmer for hva kunst skulle være. Enhver skulle handle etter sin overbevisning.

Krohgs skrev 25 artikler i årene frem til 1889. De tre viktigste er: «om den bildende kunst som ledd i kultur bevegelsen», «Om det ene fornødne i kunsten», og «Impresjonistene». Skrevet i henholdsvis 1886, -88, og -89.

Det første foredraget ble holdt 22. mars 1886 i Den Frisinnede Studentforening. Foreningen ble stiftet i -85 i protest mot at Studentersamfunnet ikke tillot debatt på aktuelle politiske tema.

Kulturbevegelsen definerer Krohg som: «...den strømning i tiden, som er den sterkeste, for at lære den at kjende maa vi faa vide, hvordan tiden er.» Samfunnets totale utvikling avhenger av at kulturlivet

fungerer som drivkraft. Den bildende kunst skulle ikke nøye seg med å være en fin kulturplante, som når det passet et forståelsesfullt samfunn, skulle bli vernet med aktsel og omhu.

Hans fremstilling av utviklingen i kunstens historie siden 1850 begynner med skarp kritikk av romantikerne og realistene: «Realistene var det første oppbud av dem som dro ut. Romantikerne tenkte bare på seg selv og ikke på naturen, realistene tenkte bare på naturen og ikke på seg selv. Og så skjulte de seg så godt, så man ikke kunne finne dem igjen.»

Krohgs så på Manet som den moderne kunstens redning han nærer en enorm beundring for ham. Han var en av de få som fulgte opp det Krohg omtalte som tidens streben. Det som var karakteristisk for Krohgs egen samtid? «Ja – men det er jo netop som er tidens stræben altsaa – det at den vil kjende sig selv, og for riktig at lære sig selv helt og holdent at kjende, maa den forme sitt eget billede, og det er det, som den er opptaget med nu. [...] Den [tiden] maler sitt eget billede.» «Men det står allerede nye skarer av arbeidere på tidens billedferdige til å dra ut med sine malerkasser og feltstaffelier, det er dem som skal avløse oss og engang forakte oss - og da skal vi vel få den skjebne at de andre oppreiser forskjønnende gravmonumenter over oss på autoritetens kirkegård. - Men det får være det samme.»

Nettopp her ligger noe av nøkkelen til Krohg som kunstner. Nemlig i kravet om at man skal male tidens bilde. Det er et av kravene som må oppfylles hvis kunsten skal ha noen rett til å innta plassen som en del av kulturbevegelsen. «Tidens bilde er først og fremst et bilde av menneskeheten på den tid» Og dette er det også han prøver selv i billedkretsen rundt Albertine. Romanen var ennå ikke kommet ut da han holdt dette foredraget, men han nevnte at han holdt på med den I foredraget tar han bl.a. opp den innbyrdes rangering av kunstartene som har vært stridsemne til alle kunstens tider. Spesielt billedkunsten i forhold til litteraturen. «...skuespillere, vitenskapsmenn og forfattere [...] De er alle sammen malere på tidens bilde.»

U Jan Martin Berg

- Vi hilser de nye skarer. Dra ut! Avløs oss og forakt oss! [...] Og skynd dere, for tiden har ikke tid, tiden har hastverk!

Av Åsgeir
Johansen

Alle utesteder som har ølpriser fra 40,- og oppover har blitt strøket fra listen. De som føler seg urettferdig behandlet, bes ta kontakt med Utopia.

*Brænderiet Cafe:	32,-
*Prelaten:	33,-
studentpris (40,- vanlig pris)	
*Dampen: 33,- (25, torsdag til 23.00, 39, fredag og lørdag etter 23.99)	
*Middagskjellerens eftf:	35,-
*Paletten Cafe:	36,-
etter 20.00 (39,- før)	
*Gjøa pub:	36,-
*Blå Rock Café:	39,-
(33,- søndag til tirsdag)	

Carlsberg pilsner

Dette er vårens siste ølspalte, og som en hyllest til en eventuell nordnorsk «sommer» skal jeg ta for meg et sommerøl av ypperste klasse: Carlsberg pilsner.

Som de fleste vet har Carlsberg bryggeriet lange tradisjoner i europeisk ølkultur. Siden Gamle Carlsberg ble grunnlagt i 1847 og Nye Carlsberg ble grunnlagt i 1880, har bryggeriene vært kjent for øl av høyeste kvalitet. I 1883 rendyrket forskere ved Carlsberg-laboratoriets fysiologiske avdeling å ølgjæren, noe som førte til en rasjonell og effektiv drift, da det var slutt på å famle seg fram i blinde for å brygge godt øl. Carlsbergs grunnleggere, J.C. Jacobsen og sønnen Carl, har begge vært aktive for å fremme Danmarks forskjellige naturvitenskaper og humaniora gjennom Carlsbergfondet.

Carlsberg pilsner er en velsmakende lys pils som slukker tørsten. Kanskje ikke så ulik norske pilsnertyper, men med sitt eget særpreg. En avbalansert smak som passer godt til norske struper, noe som Prelaten har tatt konsekvensen av og serverer det på fat. I all mitt overherredømme på denne spalten velger jeg likevel å ikke gi Carlsberg den store uttellingen. Til tross for sine gode kvaliteter er det ikke min type øl. Derfor: (terningkast 4)

Som en liten oppsummering for dette semestret lister jeg opp de øltyper som løspalten har lagt sine klamme hender på: Lapin Kulta (finsk, Jernbanestasjonen), terningkast 4; Guinness (irsk, Peacock/ Jernbanestasjonen), terningkast 6; Pilsner Urquell (Tsjekia, Peacock), terningkast 5.

Da gjenstår det bare å ønske alle lesere en utmerket sommer. Og husk: er det varmt, lesker ingenting som en duggfrisk øl. Regner det, trøster ingenting som en øl. Skulle dere være i Oslo kan jeg anbefale Gambrinus som er Norges beste ølkneipe med masse øltyper både på fat og flaske. Hvis du leter etter noe har de det sannsynligvis der.

Dameteater med jentefes

Jentefest på en øde øy er mye morsommere enn når det er menn til stede. I hvertfall om man skal tro tre undertrykte kvinner i A/S Dameteater og Søn som nylig har underholdt med forestillinga «Havet, døden og fetsugingen» på Paletten.

Vi husker dem fra vår spede barneår i Tramteateret. Jentene som stod på barrikadene fordi de også ville spille i band i kjelleren til Pelle Parafin og de andre bøl-jegutta. Nå er de blitt noe eldre, sveget et annet sannhetsserum og spiller Dameteater. Om skjønnhetsmyter. Nå star dame-ene der, for det er det de har blitt siden sist, spiller de teater som er riktig for tiden.

Bisarre trivialiteter

«Kunstens oppgave i 90-årene er å peke på kaos, for deretter å snu ryggen til.», har de som en kunstnerisk ledetråd følge det informative programmet alle i salen får utdelt ved ankomst. Kaos finner man, og man er usikker på hvilken dimensjon dame-ene befinner seg i til tider. De har fest på en øde øy for bare kvinner og kvinners kultur med de små trivielle problemer i hverdagen. Musikerne Anders Rogg og Bård Skift sitter i blå matrosdresser der det er lavt under taket på Paletten, spiller discomusikk og får bare tidvis være med i handlinga.

Det hele blir noen ganger så sprøtt at en av damene spør seg: «Bor Sigmund Freud her?» Nei, Freud bor der ikke. Denne øya befinner seg rimelig langt unna den grå hverdag, selv om de ikke klarer å fjerne seg helt fra den undertrykte kvinnetilværelse. Stadig på søken etter den evige skjønnhet og meninga med livet. Så kommer noen Blondinevitser som er like morsomme hver gang, særlig etter Kine Hellebust med gummitrynet har hatt sin mimiske tolkning av dem. Og drømmen om å bli redda av prins Charles.

Skjønnhetstroika

Vi møter de forskjellige kvinnene i hver sin monolog gjennom

stykket. Ellie (Liv Aakvik) beretter sin historie om da hun var liten og så stygg at foreldrene treddet en papirpose over hodet hennes. Deretter søkte hun tilflukt i bøkenes verden og blir redda av plastkirurgen Rupert Pons som forvandler henne til en prinsesse av dimensjoner. På tross av hennes vakre utseende blir hun svikta i kjærligheten og ender opp i et ulykkelig ekteskap.

Joan (Kine Hellebust), eldre enn den vakre søsteren sin og venninnen til den tykke piken. Alltid nest best og nummer to, en tilværelse som ikke er til å holde ut. Men til sist må hele verden innse at hun er den beste. Hun er nemlig Miff Melon; og hele befolkninga av den øde øya bøyer seg i støvet. Deretter åpner den lille dama Gail (Anne Nyutstmo) med de kraftige uttrykkene, munnen sin. En dag våkna hun ved siden av støvsugeren sin. Hun hadde vært så feit at den hadde rett og slett forsvunnet innimellom valkene. Der hadde også en svensk bondefamilie planer om å høste sitt grøde, og ble arge da Gail bestemte seg for å slanke seg. Hun hadde oppdaget fetsuginga, og så for første gang lyst på livet.

Og så... Ingen redning i sikte, de mobber revysjangeren littegrann; før en av dem plutselig oppdager Drøbak. Damene har vært på tur på danskebåten. Drukket seg fra forstanden og inn i fantasien, mobbet det polske dansebandet, fornærma kapteinen og havna på båtens glattcelle. Nå er den grå hverdag som grå fruer i Oslo å skue i horisonten.

Publikum ler, klapper, går hjem og legger seg.

U Marte Holmemo

Dameteatret ga seg ende over og ga alt for at publikum skal trives. FOTO: ÅSGEIR JOHANSEN

Trivielle ting krever kunnskap

«Da tar jeg meg en øl, jeg; for å si det rett ut». Manusforfatter Liv Aakvik oppfører seg ikke som noen oppblåst vip-kjendis og evig Frida Frosk. Til tross for den uformelle stemninga; man kan fort få kalde føtter av å skulle intervju dameteaterdame-ene. Koldbrann. I programmet deres har de trykket ferdig intervjuguide med svar på alle, absolutt alle standard journalist-spørsmål. Og hva skal man da snakke om? Trenger ikke ullsokker i mai. Liv Aakvik er lett å komme i prat med.

Vi opplevde damene som vår generasjons politisk korrekte NRK-opppdragere i Tramteateret. Kvinnesakskvinner på barrikadene for 20 år siden. Hvorfor er det blitt trivielle dameting i 90-åra med en slags oppgitt ironi?

– Det hele ble helt naturlig. Vi jentene i Tramteateret ble stadig spurt om å underholde til 8. mars og sånt. Det var en liten overgang fra å stå på en scene til kaféteater. Det begynte med forestillingen «to tette og ei badehette» med mottoet «det er jævla sprøtt å være kvinne» Siden har det bare gått slag i slag.

Liv Aakvik har lært mye av den italienske dramatiker Dario Fo og hans ideer om moderne teater. Man kan ta opp de trivielle tingene i livet på en politisk korrekt måte; de tørre aspektene. Skjønnhetsmyten og hele den narsissistiske kulturen.

– Når man skjønner hva det

handler om, kan man fleipet det. Det kreves mye kunnskap for å ta opp trivielle ting og må gå inn i livet selv og overveie. Det er ingen som er som i stykket vårt, men de som faktisk føler seg sånn, syklklar på hva du vil si, og det opp! Vi hadde vel et slikt denne måten å formidle til Tramteateret også.

Etter å ha vært på turné i år, holder damene ikke på å være. Liv Aakvik var i Oslo vannet år sammenhengende ble svært rastløs.

– Å reise rundt på turné helt annerledes enn å stå på scene. På kafé er teaterdame-ene brutt med og man er til samme rom som publikum blir upretansios, du treffer på en annen måte. Vi har forestilling i ei bygd nord for Oslo de ikke hadde hatt utstilling på 15 år, og vi var spent på hvordan det skulle bli. Det gikk så det grein! I Oslo det så mye mer å velge mellom.

Turneen med «Havet, døden og Fetsuginga» er ved veien nå. De skal snart i gang med oppsetning. Prøvene begynner 20. mai, og Aakvik har lyst på å skrive noe ennå, beroliger med å fortelle om mye fra før om 68'ere-generasjonen. Tittelen ble «Eg het i 15 år» på sparket, og forestillinga skal ha en kvote for nynorsk - sånn uten noen grunn.

Skarver i solnedgang

Lørdag 11.mai var den offisielle åpningen av Nordnorsk kunstmuseums sommerutstilling, som omhandler brødrene Thorolf og Othar Holmboes arbeider.

Utopia var tilstede og kikket på skarver i solnedgang og andre revolusjonerende verk.

På kunstmuseet ventet pent antrukne, kultiverte mennesker og velsmakende, gratis hvitvin, og passieren gikk livlig over glassene. Utstillingen ble formelt åpnet av statssekretær Irene Valstad, og vi toget opp trappa til 3.etasje i det ærverdige gamle bygget for å ta brødrene Holmboes mesterverk

i nærmere øyesyn.

Brødrene Holmboe levde på begynnelsen av 1900-tallet, og hadde en solid forankring i Tromsø. Thorolf Holmboe karakteriseres som en av våre kanskje viktigste brukstegnere gjennom tidene. Othar Holmboe var ikke så kjent som sin bror, men har utret-

tet mye som kunstner i løpet av sin karriere.

Det første som slo meg ved utstillingen, var den utrolige allsidigheten arbeidene viser. Her finnes alt fra nasjonalromantiske landskapsbilder til trivialbilder, som for eksempel julekort. Et par av bildene kunne minne om Munch i stilen, med store penselstrøk og klare farger. Noe som selv kunsthatere vil kjenne igjen, er Sætres kjekshane. Den var faktisk Thorolf Holmboes verk. Den eldste eksisterende kjeksboksen med dette motivet befinner seg i en glassmonter på utstillingen. Morsomt. Norges aller første re-

klameplakat finner du et interessant og kan fort mye om perioden etter forskiftet.

P.S: For studenter som i vin og kunst, kan jeg anbefale utstillinger på det te. Her kan du meske utsøkt hvitvin, og mengde «sosietetet» i byen. Ta lene dine (det er viktig vert ut), og møt opp anledning.

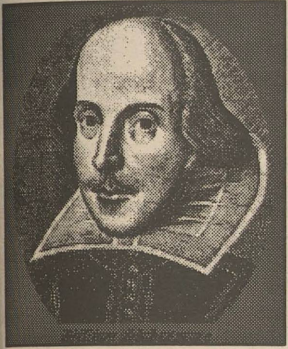
U Stine Eidissen B

Nettpreik

Din din...

Navn: Personalized Shakespearean Insult Service
 Adresse: <http://kite.preferred.com/insult.html>
 Kategori: Fornærmende

Har du ingen å krangle med? Er det ingen som vil si stygge ting til deg? Da er Personalized Shakespearean Insult Service akkurat det du trenger.

På denne siden har du mulighet til å få så mange personlige fornærmende kommentarer du bare vil. Først skriver du inn ditt. Så settes dette inn i en lite koselig setning, type: «nirav said, «Thou art a fen-sucked rank bum-bailey, Magnus!»». Og føler du for mer kan du trykke en «Insult me again»-knapp, og du vil kanskje få frem: «seth said, «Thou art a jabbering pottle-deep dizzy-eyed lout, Magnus!»». Og slik kan du holde på til du får krampe i hånden din, eller opplever et mentalt sammenbrudd på grunn av all kritikken.

Alternativ avis

Syns du også at aviser som VG og Dagbladet på nettet blir litt kjedelig og anemisk. Da bør se litt på The Papermoon Informer på: <http://www.charm.net/~diner/informers/informer.html>. Definitivt et alternativ. Isteden for ukas tippekupong og siste nytt fra stortinget kan du lese saker som: «I Saw Elvis in A Bowl of Cabbage Soup» og «What Happens To Abandoned Baby Dolls?». Ikke for det, slike banansaker finner man vel like mye i «seriøse» aviser, forskjellen er bare at i Informer gir de seg ikke ut for å være noe annet en de er. Bare sprøyt.

Magnus Clough

SURF THIS WAY:

[www: http://www.isv.uit.no](http://www.isv.uit.no)
student/utopia/
utopia@stud.isv.uit.no

Vi noterer at...

..man skal passe på kjæledyra sine. Nylig fikk en hundeeier i den russiske byen Togliatti hele 26 kroner i bot fordi Rottweileren hans angrep og drepte en alkoholisert uteligger. Ikke fordi stakkaren døde, men fordi eieren hadde forbrutt seg mot båndtvangen. Vi håper at vår alles kjære ordenspolitiker, Carl Ivar, merker seg den subtile psykologien bak en slik domsavgjørelse, og lanserer et lovforslag som i alle fall berger norske hundeeiere fra lignende usaklig straffeforfølgelse.

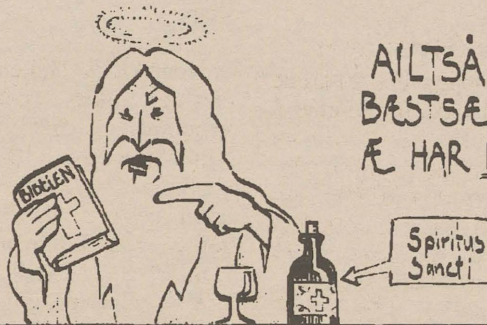
.. Det går rykter om sabotasje av valgkampen blant de radikale. Rossa måtte som alle andre tåle en del strykninger ved urnevalget (to stemmer til på SEL-lista ville kastet studentstyreleder Kristian Wengen ut av styret) - angivelig fordi deres kvinnepolitiske saker var litt sterk kost. Plakatene forut for valget var riktignok laget av dem selv, men de ble holdt tilbake for ikke å skremme litt mer moderate velgere (og en stemme er nå engang en stemme, uansett hvor den kommer fra). At disse likevel havnet på vegger og oppslagstavler rundt omkring, er det ingen av Rossa-medlemmene som kan forklare.

.. det betyr visstnok noe for enkelte. Så vi kan altså bringe på det rene at vi nok engang har slått svenskene. Og det til og med i noe så eksistensielt vesentlig som Euro-Song, som det nå heter - og da er jo det ikke noe annet som er verdt å bry seg om.

GUD

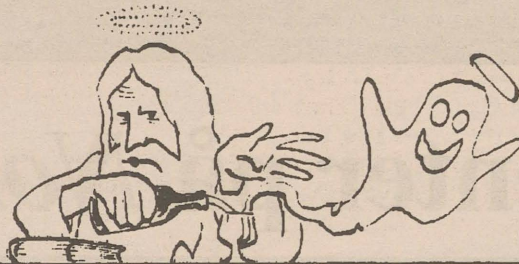
© KRISTOFFER JØRGENSEN 1996

Æ HAR NÅKKA Å SI
SOM Æ HÅPE KANN
KLARE OPP I ET
PAR TING...

AILTSÅ:
BÆSTSÆLGER EILLER IKKJE,
Æ HAR IKKJE SKREVVE
DEN HER BOKA!

Æ KANN STREKKE
MÆ TEL Å HA BIDRATT
MED LITT INSPIRASJON.

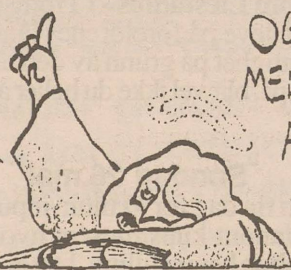
DEN HELLIGE
ÅND VA EN SLAGS
GHOST-WRITER,
DET E AILT.

MEN Æ HAR IKKJE ANSVARET
FØRR AILT DET RARE SOM
STÅR I HO, I SÅ FAILL,
KOR E DA MINE
ROYALTIES?

Æ SETT HER I HIMMELEN
OG FÅR IKKJE LØNN, GJØR Æ.

DERIMOT E Æ
SKAPEREN, OPPHAVSMANN
OG COPYRIGHTINNEHAVER
TEL AILT SUM E!

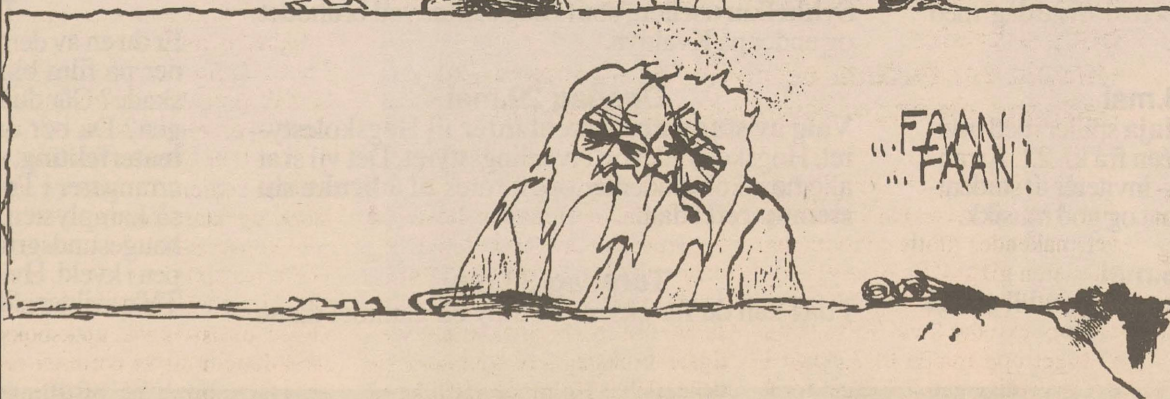

OG Æ HAR RÆTT PÅ PROSENTA AV AILT,
MEN UTEN SKYLD I NÅKKA, GENIALT, KA?
AILT E BASERT PÅ SKAPERVÆRKET
- IDEOLOGIA, OLYMPIADEN, DISNEY...

Æ E DEN ALLMÆKTIGE,
ALLE MÅ ÆLSKE OG ÆRE
OG FRYKTE MÆ! UTEN
MÆ VA INGENTING!

Æ E OMNIPOTENT,
Æ E DEN SOM...

...FAAN!
...FAAN!

"Kjør hardt!"

FOTO: JAN MARTIN BERG

Mens vi venter på *Nord-Norgebanen...*

Det er tid for å være flittig, vettig og sparsom. Klarer du ikke det, skal du likevel ikke være bekymret. Du er ikke den eneste. Ha solkremen klar, plutselig en dag dukker sommeren opp!

Tirsdag 21.mai

Hvis du har kommet deg etter 17.mai og Grand Prix; her er det siste nummeret av Utopia dette semesteret, nyt det!

Når du er ferdig med det kan du for eksempel gå å se premieren på «Hotell i Stærklasse» med Tromsø Revyforening kl. 21, eller oppleve Bel Canto på Boccacio.

Onsdag 22.mai

Fikk du ikke med deg «Hotell i Stærklasse» i går har du sjansen i dag. Ellers går vel sikkert silke som vanlig på din eneste sanne, trofaste venn, TV'n.

Torsdag 23.mai

Går du med en forfatter i magen? Norsk Forfattercentrum Nord-Norge arrangerer temakveld om «novellen» på teaterkaféen kl.20. Gjester er Laila Stien og Øyvind Rimbereid. Siste dag med «Hotell i Stærklasse»

Fredag 24.mai

Det er helg igjen, Minus Maja spiller med utvidet reportoar på Kulturkaféen fra kl. 22. Arrangøren - The Savannah Club - inviterer til studentfest, med salg av eksotisk mat og god musikk.

Lørdag 25.mai

I dag er visstnok siste sjanse hvis du vil se «ei

forestilling om Læstadius» i Tromsø. Hvis du har gått over til å leve på foreldrenes lånekasse og har dårlig samvittighet på grunn av den eksamenen du skulle ha lest på, blir vel ikke du heller å finne på byen i kveld.

Søndag 26.mai

Søndag er en fin dag for «kultur-input», så hvorfor ikke stikke innom kunstmuséet hvor Thorolf og Ottar Holmboe har utstilling. Det er åpent mellom kl. 11 og 17. Babylon 5, Models Inc., venner for livet og Beverly Hills redder deg fra å lese på pensum denne søndagen også.

Mandag 27.mai

Ukestart igjen. Ny fresh. Bør ikke du lese nå!?

Tirsdag 28.mai

For de spreke er det i dag mulighet til å være med på Sykkelkarusellen, som i dag starter ved bruhodet og ender på Kvaløya.

Onsdag 29.mai

Valg av studentrepresentanter til Høgskolestyret, Høgskolerådet og Avdelingsstyret. Det vil si at alle høgskolestudenter oppfordres til å bruke sin stemmerett i dag.

Torsdag 30.mai

I dag kan du for eksempel tilby en gammel dame

hjelp over veien. Det lønner seg alltid å være snill og grei.

Fredag 31.mai

Sjekk plakatene! Det skjer sikkert noe i kveld også. Hvis ikke kan du for eksempel øve deg på å spille blokkfløyte til technomusikk til glede for sarte naboer. Kanskje de gir deg penger til å kjøpe deg en øl ute på byen.

Lørdag 1.juni

Den første sommermåned er i gang, og hvis gudene er på vår side er det forhåpentligvis snakk om Oslo og knallvær her, så vi endelig får noe å lese om.

Søndag 9.juni

Sykkelkarusellen har i dag start og mål på OBS på Langnes. Kom igjen!

Torsdag 13.juni

Er du en av dem som lurer på hvordan kampanjer på film blir laget uten at noen kommer til skade? Går du i tillegg med en skuespiller i gruppen? Da bør du absolutt melde deg på kampanjen teaterfektning, som Nordisk Scenekampforbundet arrangerer i Tromsø fra 13.-16. juni. Er du så kamplest, kan du for eksempel gå og se haugesundsgruppa Vamp, som spiller på Dagspen i kveld. Hvis ikke dette frister heller så kan du se på TV'n svikter aldri (nesten).